

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce

Správa dlužníka v insolvenčním řízení

Jiří Liška

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Studijní program Právo a právní věda
Obor Právo
Katedra obchodního práva

Diplomová práce

Správa dlužníka v insolvenčním řízení

Jiří Liška

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.
Katedra obchodního práva

Plzeň 2012

Prohlášení

*„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: **Správa dlužníka v insolvenčním řízení** zpracoval sám a že jsem vyznačil prameny z nichž jsem pro svoji práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.“*

Plzeň, březen 2012

.....
Jiří Liška

Poděkování

Rád bych poděkoval Mgr. Michaelé Sigmundové, Ph.D. za věnovaný čas, ochotu, za včasné odpovědi na dotazy a spravedlivou kritiku.

Použité zkratky:

InsZ.	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
SJM	Společné jmění manželů
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ObčZ	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ÚS	Ústavní soud České republiky
MP	Majetková podstata
VSPH	Vrchní soud v Praze
VSOL	Vrchní soud v Olomouci

Obsah

Úvod	8
1. Správa majetku fyzických a právnických osob před zahájením insolvenčního řízení 11	
1.1 Správa majetku fyzické osoby - nepodnikatele.....	12
1.2 Správa majetku fyzické osoby – podnikatele.....	14
1.3 Správa majetku právnických osob	16
2. Úpadek dlužníka	19
2.1.1 Platební neschopnost.....	19
2.1.2 Předlužení.....	21
3. Správa majetku dlužníka od zahájení insolvenčního řízení po rozhodnutí o úpadku 22	
3.1 Návrh podaný dlužníkem a odporovatelnost právních úkonů.....	23
3.2 Návrh podaný věřitelem.....	25
3.3 Předběžný insolvenční správce a správa majetku	25
4. Moratorium a hrozící úpadek.....	27
4.1 Moratorium	27
4.2 Moratorium + hrozící úpadek dlužníka.....	28
5. Rozhodnutí o úpadku a způsoby jeho řešení	30
5.1 Správa majetku dlužníka – reorganizace.....	31
5.1.1 Pojem	31
5.1.2 Správa majetku v reorganizaci	35
5.1.3 Přeměna reorganizace v konkurs a jeho vliv na správu	35
5.1.4 Odměna insolvenčního správce při reorganizaci.....	36
5.2 Správa majetku dlužníka – konkurs	37
5.2.1 Pojem	37
5.2.2 Účinky konkursu na správu majetku dlužníka	37
5.2.3 Věřitelský vliv na správu majetku v konkursu.....	39
5.2.4 Majetková podstata	40

5.2.5	Zrušení konkursu.....	41
5.2.6	Efektivnost správy majetku dlužníka v konkursu v závislosti na času	42
5.3	Správa majetku dlužníka v insolvenční – oddlužení.....	46
5.3.1	Podmínky a předpoklady oddlužení.....	46
5.3.2	Dlužník.....	46
5.3.3	Návrh dlužníka na oddlužení.....	48
5.3.4	Účinky schváleného oddlužení na správu majetku	49
5.3.5	Vliv dlužníka na správu majetku při řešení úpadku oddlužením	50
5.3.6	Způsoby řešení oddlužení	51
5.3.7	Rozhodnutí o splnění oddlužení a osvobození dlužníka od závazků	53
5.3.8	Přeměna schváleného oddlužení v konkurs	54
6.	Americká právní úprava	56
6.1	Kapitola 11 - Reorganizace.....	56
6.2	Kapitola 7 - Konkurs.....	59
6.3	Kapitola 13 - Osobní bankrot.....	59
6.4	Odlišnosti Insolvenčního zákona a amerického Bankruptcy Code	59
7.	Hodnocení a úvahy de lege ferenda	61
7.1	Nemožnost / možnost oddlužit podnikatele	61
7.2	Společné oddlužení manželů v insolvenční	63
7.3	Nepřezkoumatelné rozhodnutí o splnění oddlužení.....	64
	Závěr	66
	Resumé.....	68
	Seznam použité literatury:	70

Úvod

Insolvenční zákon přinesl mnoho změn týkajících se správy majetku dlužníka - rozumějme tedy oprávnění nakládat s majetkovou podstatou dlužníka. Jedná se o vcelku nový zákon, účinnosti nabyl k 1. lednu 2008 a zavádí řadu nových institutů přímo ovlivňujících práva a povinnosti oprávněných osob při nakládání s majetkovou podstatou, které předcházející úprava, tedy zákon o konkursu a vyrovnání, neznala.

Cílem této práce nebude porovnávat nově vzniklý zákoník s jeho předchůdcem. Insolvenční zákon je koncepčně zcela jiný. Nelze hovořit o novele, je to nový, jiný zákon, který má zcela novou koncepci mnohem více vyhovující dnešním společenským poměrům. Starší úprava, která tu fungovala s několika novelami od 1. října 1991, se postupem času stávala stále více nevyhovující a sílila i kritika mezinárodních organizací, např. Světovou bankou v roce 2004.

Jak již bylo řečeno, InsZ. přinesl řadu nových institutů. V rámci jednotného řízení nejprve soud na návrh určí, zda je dlužník v úpadku. Již s podáním návrhu spojuje zákon řadu účinků mající vliv na správu, např. dlužníková povinnost zdržet se až do rozhodnutí o úpadku nakládání se svým majetkem. Jestliže soud určí, že dlužník je v úpadku, musí také stanovit způsob jeho řešení - konkursem, reorganizací nebo oddlužením. Každý způsob řešení má svá specifika a InsZ. rozdílně vymezuje jaká jsou oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, tedy kdo má, ať už v konkursu, reorganizaci či oddlužení, jaká dispoziční oprávnění. Jednotlivá řešení úpadku se od sebe z pohledu správy majetku musí odlišovat, zejména proto, že v případě konkursu jde o to, v co nejkratší lhůtě a s nejvyšším výnosem zpeněžit veškerý majetek dlužníka a následně ho spravedlivě rozdělit mezi věřitele a další oprávněné osoby, oproti tomu zbylé dvě řešení, tedy reorganizace a oddlužení, mají poskytnout dlužníkovi "druhou šanci" - dát mu tedy možnost vyřešit svou nepříznivou ekonomickou situaci, je-li to možné a pokračovat dále.

Osoba s dispozičním oprávněním je dle ustanovení § 2 písm. f) InsZ. "*osobou, které v průběhu insolvenčního řízení přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou*

ohledně všech oprávnění, ze kterých se skládá."¹ Tou osobou může být buď dlužník nebo insolvenční správce, ne oba najednou. Tyto subjekty vykonávají správu nad majetkem dlužníka přímo a v užším pohledu tvoří pouze oni majetkovou správu v insolvenci. V širším pohledu je potřeba začlenit i další subjekty, které mají oprávnění nepřímo ovlivňovat majetek dlužníka - patří sem především věřitelé, resp. věřitelské orgány (schůze věřitelů, věřitelský výbor a zástupce věřitelů), soud, v některých případech státní zastupitelství a likvidátor.

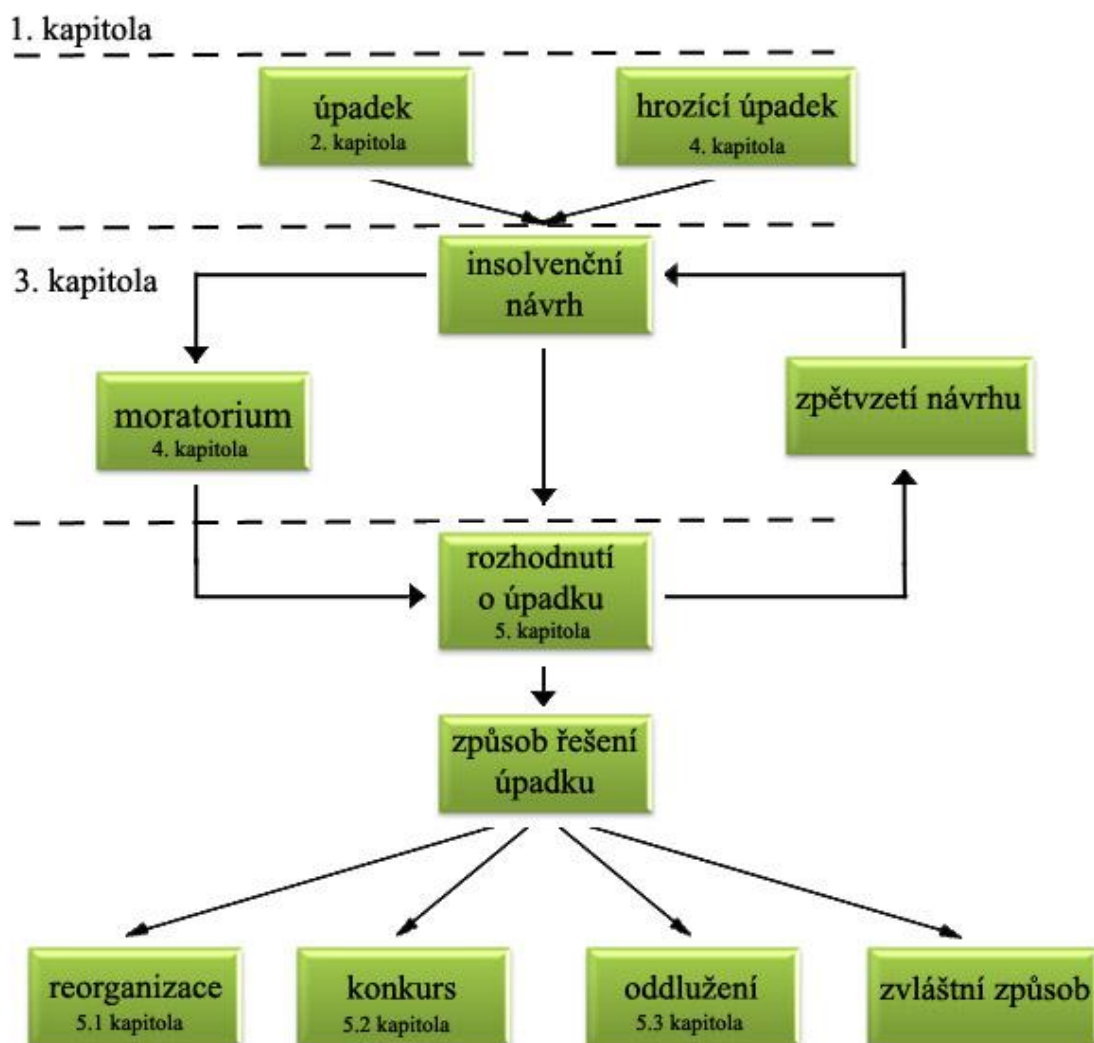
Za cíl této práce si kladu nejprve poukázat (juristickou koncepcí), jak je to se správou majetku dlužníka v jednotlivých fázích insolvenčního řízení dle platného práva, tedy kdo má v jaké fázi insolvenčního řízení, ale i před ním, dispozice nakládat s majetkem dlužníka a komparovat, jak se správa v jednotlivých fázích liší. Dalším cílem této práce je potvrdit či vyvrátit, zda dokáže insolvenční správce efektivně spravovat majetek dlužníka, pakliže nedojde k jeho brzkému zpeněžení. Také poukážu na americkou právní úpravu Bankruptcy Code z roku 1978 ("U.S. BC")², kterou se tvůrci zákona inspirovali. Dále bych rád našel slabá místa v InsZ. související se správou majetku dlužníka a dal podněty k jejich řešení *de lege ferenda*.

Práci rozdělím na jednotlivé kapitoly, jak je naznačeno na následujícím obr 0.1, od okamžiku před úpadkem až po skončení insolvenčního řízení. V každé kapitole se zaměřím na správu majetku.

---

¹ § 2 písm. f) InsZ.

² LEGAL INFORMATION INSTITUTE. *USC : TITLE 11 - BANKRUPTCY* [online]. New York: Cornell Law School [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/11>

Obr. 0.1: Schéma insolvenčního řízení

1. Správa majetku fyzických a právnických osob před zahájením insolvenčního řízení

Co rozumíme správou majetku? Správu majetku vykonává správce, tedy osoba nebo skupina osob, která má na straně jedné oprávnění s majetkem nakládat, na straně druhé nese odpovědnost vůči vlastníkově. Správce majetku je potřeba v okamžiku, kdy se majitel o svůj majetek nechce nebo nemůže starat. V tomto spíše historickém a zjednodušeném pohledu šlo především o to, "*aby správce majetek ohlídal, zajistil jeho růst a užíval ho jen v mezích svého oprávnění.*"³, dle slov Bohumila Havla v knize *Obchodní korporace ve světle proměn*.

Spravovat lze majetek cizí nebo majetek vlastní. Je zřejmé, že čím víc cizího majetku ve společnosti, tím méně je potřeba majetku vlastního na daný podnikatelský záměr, tím menší podnikatelský risk, tím menší zisk, protože cizí majetek něco stojí⁴.

S ohledem na téma této práce předpokládáme, že dřív nebo později se správce dostane do problémů a následně majetek, co spravuje, do insolvenčního řízení. Z pohledu insolvence, přesněji v okamžiku zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení, se stává majetkem součástí majetkové podstaty a za předpokladu nezamítnutí a nezastavení insolvenčního řízení podnikateli máme více než 97%-ní pravděpodobnost, že majetek bude zpeněžen v konkursu⁵.

Obecnou úpravu pro správu majetku před zahájením insolvenčního řízení najdeme v ObčZ⁶ především v části VIII. – závazkové právo, procesní věci pak v OSŘ. Zvláštní úpravu v ObchZ.⁷, po zahájení a v souvislosti s ním pak InsZ.

Závazkové právo je v ObčZ obecně upraveno v § 488 až § 587. Závazkovým vztahem je právní vztah, ze kterého věřiteli vzniká právo na plnění (pohledávka) od dlužníka a dlužníkovi vzniká povinnost splnit závazek.

---

³ Havel, B., *Obchodní korporace ve světle proměn*, Praha: Auditorium, s. 177

⁴ např.: úroky z půjčky nebo nájemné z pronajatých prostor

⁵ vycházím ze statistik roku 2010 v ČR, zveřejněné na stránkách <http://www.insolvenčni-zakon.cz> v sekci expertní skupina – statistiky, konkrétně 32 případů, kdy bylo schválena reorganizace a 1085 případů, kdy byl prohlášen konkurs

⁶ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

⁷ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Závazky vznikají z právních úkonů, zejména ze smluv, ze způsobené škody, z bezdůvodného obohacení nebo z jiných skutečností uvedených v zákoně.

Kupříkladu ustanovení upravující kupní smlouvu nalezneme v §588 až §600 ObčZ jakožto obecném předpisu. V daných situacích se použijí ustanovení ObchZ. (§409-§470), kde je kupní smlouva řešena velmi komplexně. Není-li možno řešit některé otázky dle něj, řeší se podpůrně dle předpisů občanského práva. A jestliže forma řešení dlužníkovy úpadku bude konkurs, použije se na výhradu vlastnictví plynoucí z kupní smlouvy InsZ. ustanovení v § 260 InsZ. – „(1) *Jestliže dlužník před prohlášením konkursu věc prodal s výhradou vlastnictví a kupujícímu ji předal, může kupující věc vrátit nebo trvat na smlouvě.*

(2) Jestliže dlužník před prohlášením konkursu koupil a převzal věc s výhradou vlastnictví, aniž by k ní nabyt vlastnické právo, nemůže prodávající uplatňovat vrácení věci, jestliže insolvenční správce splní povinnosti podle smlouvy bez zbytečného odkladu poté, co k tomu byl prodávajícím vyzván.“⁸

Obdobně bychom mohli najít další smlouvy, které mají krom své obecné úpravy ještě úpravu speciální v InsZ., jako např. Smlouva o uzavření budoucí smlouvy (§ 289 ObchZ.) (§253 n. InsZ.), Smlouvu o prodeji podniku (§ 476 ObchZ.) (§ 290 InsZ.), Smlouva o koupi najaté věci (§ 489 ObchZ.) (§ 259 InsZ.), Smlouva o úvěru (§ 497 ObchZ.) (§ 41 n. InsZ.), Smlouva o výpůjčce (§ 659 ObčZ.) (§ 255 n. InsZ.), Nájemní smlouva (§ 663 ObčZ.) (§ 256 n. InsZ.).

Smlouvy jsou pouze nástroji ke správě majetku, rozeberme tedy, kdo je tou správou, přesněji kdo vykonává správu majetku před zahájením insolvenčního řízení z pohledu práva. Správa se bude lišit, půjde-li o fyzickou osobu nepodnikatele, fyzickou osobu podnikatele a nebo právnickou osobu.

1.1 Správa majetku fyzické osoby - nepodnikatele

Fyzická osoba se na správě svého osobního majetku podílí v drtivé většině sama. Majetek, má-li někdo to štěstí, může fyzická osoba nabývat už před narozením jako tzv.

---

⁸ § 260 InsZ.

nasciturus, podmínkou je, že se musí narodit živý. Od tohoto okamžiku má Listinou⁹ garantované základní lidské právo – každý má právo vlastnit majetek a to až do smrti, poté majetek přechází na dědice.

Až do dosažení zletilosti majetek spravují zákonní zástupci, poručník nebo opatrovník.¹⁰ V případě zahájení insolvenčního řízení probíhajícího s nezletilým dlužníkem i v souvislosti s ním se použije ustanovení části první hlavy třetí občanského soudního řádu¹¹ o zastoupení. Od osmnáctého roku fyzická osoba plně disponuje svým majetkem.

Fyzická osoba – nepodnikatel bývá označována i jako spotřebitel¹². Spotřebitelem je v okamžiku, kdy jeho úkony směřují k uzavření kupní smlouvy, smlouvy o dílo, popř. jiné smlouvy, ve které bude jako spotřebitel označen a dále: „*Spotřebitelem je fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.*“. Stejnou definici spotřebitele nalezneme i zákonu na ochranu spotřebitele¹³. Spotřebiteli dávají tyto dva zmiňované zákony při správě majetku řadu výhod oproti ostatním. Mezi ně patří dvouletá zákonná záruční doba na zakoupené zboží. Dále možnost uplatnění rozporu s kupní smlouvou¹⁴ - zde má spotřebitel na výběr, zda chce zboží vyměnit za jiné nebo zda ho chce opravit. Jestliže to není možné, je spotřebitel oprávněn požadovat slevu nebo od smlouvy odstoupit.

Dalším zvýhodněním spotřebitele oproti ostatním nakupujícím je, že v případě není-li reklamace zboží zakoupeného v obchodě vyřízena ve lhůtě 30 dní, bere se, že zboží má neodstranitelnou vadu, pro kterou má nárok dle jeho volby na odstoupení od smlouvy nebo na výměnu zboží.

Tyto výhody byly do našeho právního řádu implementovány směrnicí Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES, o určitých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na spotřební zboží.

---

⁹ článek 11, odst. 1 zákona č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

¹⁰ §78 až §84 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině

¹¹ pro případ nezletilého dlužníka je to § 22: „*Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupena svým zákonným zástupcem.*“

¹² §52 odst. 1 až 3 zákona č. 40/1964, občanský zákoník

¹³ zákon č. 634/1992 Sb., na ochranu spotřebitele

¹⁴ § 616 zákona č. 40/1964, občanského zákoníku

Fyzická osoba nepodnikatel má při správě svého majetku nejvíce výhod. Na druhou stranu za všechny své závazky ručí veškerým svým majetkem. Při správě svého majetku se může nechat zastupovat, vždy může delegovat jen tolik pravomocí, kolik sama má. Vztaheno na majetek – může nechat spravovat jen svůj majetek v rozsahu svého oprávnění.

1.2 Správa majetku fyzické osoby – podnikatele

U fyzické osoby - podnikatele je nutno rozlišovat majetek osobní a majetek určený k podnikání. Pro část majetku určenou k osobní potřebě platí to samé, co pro fyzickou osobu nepodnikatele, včetně zmiňovaných výhod. Majetek určený k podnikání fyzické osoby nám definuje jednak zákon o daních z příjmů¹⁵ v §4 odst. 4 jako „*souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných hodnot), které jsou ve vlastnictví poplatníka a o kterých bylo nebo je účtováno anebo jsou nebo byly uvedeny v evidenci majetku závazků pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů (dále jen „daňová evidence“)*. Dnem vyřazení majetku z obchodního majetku poplatníka se rozumí den, kdy poplatník o tomto majetku naposledy účtoval¹⁶ nebo jej naposledy uváděl v daňové evidenci.“. Obchodní majetek tedy tvoří hmotný a nehmotný majetek, zásoby, pohledávky, závazky a finanční majetek.

Jinou definici nalezneme v §6 odst. 1 obchodního zákoníku¹⁷: „*Obchodním majetkem podnikatele, který je fyzickou osobou, se pro účely tohoto zákona rozumí majetek (věci, pohledávky a jiná práva a penězi ocenitelné jiné hodnoty), který patří podnikateli a slouží nebo je určen k jeho podnikání....*“ Pro účely obchodního zákoníku se používá termínu obchodní jmění.¹⁸

Právní předpisy striktně oddělují majetek osobní od obchodního. Oproti tomu za závazky z podnikání ručí podnikatel veškerým svým majetkem, tedy i osobním. Z pohledu závazků se tedy nerozlišuje mezi zmiňovanými druhy majetků. V případě řešení úpadku konkursem se věřitelé uspokojí i z prodeje osobního majetku dlužníka.

---

¹⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

¹⁶ k tomu blíže zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

¹⁸ §6 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Konkurs by byla jediná možná forma řešení úpadku dlužníka. Oddlužení není určeno pro podnikatele a při reorganizaci sice dlužník disponuje se svým majetkem, ale stále je tu hrozba, že se reorganizace za určitých podmínek změni v konkurs.

Rizika spojená se špatnou správou mohou mít fatální následky a to nejen pro dlužníka, ale i manžela s nevypořádaným společným jměním. Společné jmění manželů netvoří jen majetek, ale i závazky „... které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství.....“¹⁹. V rámci SJM se manželé společně podílí jak na zisku z podnikání, tak i na ztrátě. Manžel je oprávněn „...v případě, že jeden z manželů získal oprávnění k podnikatelské činnosti nebo se stal neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti.“²⁰ podat návrh na soudní rozhodnutí o zúžení SJM a to i bez souhlasu druhého manžela (podnikatele).

Správa majetku v tomto druhu podnikání je nejriskantnější z důvodu přesahu ručitelství za závazky i na osobní majetek. V drtivé většině případů pak zůstává jediné možné řešení úpadku konkursem, ve kterém bude do výše závazků rozprodán veškerý majetek dlužníka a to i majetek osobní, jako např. dům dlužníka, úspory na jeho vkladní knížce nebo dlužníková mzda. V případě existence společného jmění manželů prohlášením konkursu zaniká a musí se vypořádat. Tomuto tématu se budu věnovat podrobněji v kapitole "*Správa majetku dlužníka – konkurs*".

---

¹⁹ dle ustanovení §142 odst. 1b) ObčZ.

²⁰ §148 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

1.3 Správa majetku právnických osob

Pro správu majetku právnických osob je důležité ustanovení § 13 odst.1 ObchZ: *"Je-li podnikatelem fyzická osoba, jedná osobně nebo za ni jedná zástupce. Právnická osoba jedná statutárním orgánem nebo za ni jedná zástupce."*²¹

V § 13 ObchZ. nalezneme obecnou úpravu jednání za obchodní společnost. Je to tedy statutární orgán, kdo jedná, popř. vedoucí organizační složky.²² V obou případech je povinností zapsání konkrétní osoby do obchodního rejstříku.

Kdo je u jaké společnosti statutárním orgánem, tedy kdo jedná za společnost na venek, nalezneme v druhé části ObchZ²³.

Nejvyšší soud ČR řešil případ týkající se jednání právnické osoby a rozdílného pohledu soudních rozhodnutí na překročení pravomocí při jednání. Nejvyšší soud ČR rozhodl o zrušení rozhodnutí obou soudů nižších instancí.^{24 25} Řešil se § 15 ObchZ., který stanoví překročení pravomocí za předpokladu, že druhá strana o překročení nevěděla nebo vědět nemohla: *„Kdo byl při provozování podniku pověřen určitou činností, je zmocněn ke všem úkonům, k nimž při této činnosti obvykle dochází.“* a dále se řešil § 20 odst. 2 ObčZ., který se také týká překročení pravomocí: *“Za právnickou osobu mohou činit právní úkony i jiní její pracovníci nebo členové, pokud je to stanoveno ve vnitřních předpisech právnické osoby nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé. Překročí-li tyto osoby své oprávnění, vznikají práva a povinnosti právnické osobě jen pokud se právní úkon týká předmětu činnosti právnické osoby a jen tehdy, jde-li o překročení, o kterém druhý účastník nemohl vědět.“*

Konkrétně se případ týkal nesplnění ručitelského závazku, ke kterému se společnost s ručením omezeným zavázala svým zaměstnancem – obchodním ředitelem, který neměl žádné zmocnění od statutárního orgánu s.r.o. S.r.o. prodala dlužníkovi ze svého jmění dopravní prostředek a zároveň mu poskytla prostřednictvím obchodního

---

²¹ § 13 odst.1 ObchZ

²² např. odštěpného závodu

²³ Jednání za akciovou společnost upravuje § 191 ObchZ, jednání za společnost s ručením omezeným §133 ObchZ, jednání za veřejnou obchodní společnost § 81 ObchZ a jednání za komanditní společnost §101 ObchZ. Vnější odpovědnost nese také likvidátor právnické osoby.

²⁴ rozhodnutí Nejvyššího soudu spis. zn. 32 Odo 766/2003 ze dne 17.02.2004

²⁵ Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 4

ředitele ručitelství k úvěru od banky, kterým dlužník koupí autobusu zaplatil. Dlužník se dostal do finančních problémů, následně do konkursu a banka vyzvala s.r.o. k plnění za dlužníka, poté podala žalobu.

Soud prvního stupně se nejprve zabýval ustanovením § 15 ObchZ. Dovodil, že se nedá v této situaci užít ustanovení tohoto paragrafu vzhledem k předmětu podnikání ručitelství s.r.o. – tím byl koupě zboží za účelem dalšího prodeje a opravy motorových vozidel. Poté se zabýval ustanovením v ObčZ. A tam dovodil, že ředitel mohl za s.r.o. jednat, protože tím, že bylo ručení poskytnuto na dluh za účelem koupě dopravního prostředku od s.r.o., tak „*obchodní ředitel společnosti jednal v návaznosti na předmět činnosti společnosti*“. Odvolací soud se ztotožnil s rozhodnutím soudu první instance. Nejvyšší soud jako dovolací soud obě rozhodnutí zrušil. Důvodem bylo, že se odvolací soud vůbec nezabýval podmínkou, která je v druhé části § 20 odst.2 ObčZ - „*jde-li o překročení, o kterém druhý účastník nemohl vědět.*“²⁶ S ohledem na to, že účastníkem byla banka, její proškolený zaměstnanec měl a mohl vědět, kdo je za společnost oprávněn podepisovat ručitelství závazek.

Občanský i obchodní zákoník patří ve vztahu k jednání za právnickou osobu k nejčastěji používaným. Vzhledem ke zvolenému tématu se v této práci dále nebudu zabývat těmi právní předpisy zabývající se právnickými osobami vyjmutými z působnosti InsZ. Dle § 6 InsZ. se jedná o: „*a) stát, b) územní samosprávný celek, c) Českou národní banku, d) Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, e) Fond pojištění vkladů, f) Garanční fond obchodníků s cennými papíry, g) veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení, zřízené podle zvláštního zákona, h) veřejnou vysokou školu, nebo i) právnickou osobu, jestliže stát nebo vyšší územní samosprávný celek před zahájením insolvenčního řízení převzal všechny její dluhy nebo se za ně zaručil.*“ a dále: „*jde-li o:*

a) finanční instituci, po dobu, po kterou je nositelem licence nebo povolení podle zvláštních právních předpisů, upravujících její činnost,

b) zdravotní pojišťovnu zřízenou podle zvláštního právního předpisu³⁾, po dobu, po kterou je nositelem povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění,

---

²⁶ § 20 odst.2 ObčZ

c) politickou stranu nebo politické hnutí v době vyhlášených voleb podle zvláštního právního předpisu.“.

2. Úpadek dlužníka

V úpadku je dlužník ve dvou případech. Zaprvé jsou-li naplněny znaky úpadku přesně definovány v §3 zák. o insolvenční. Jedná se o tři kumulativní znaky, tzn. musí být splněny všechny tři najednou. Zadruhé je dlužník v úpadku, je-li předlužen (netýká se fyzické osoby – nepodnikatele).

2.1.1 *Platební neschopnost*

1. kumulativní znak: Více věřitelů

Prvním znakem je více dlužníkových věřitelů. Kolik znamená „více“ se dovíme např. v usnesení Vrchního soudu²⁷, kde se odvolal dlužník proti usnesení insolvenčního soudu o zamítnutí jeho návrhu na insolvenční řízení – cituji: „*Z návrhu soud zjistil, že dlužník má pouze jednoho věřitele,.... Soud uvedl, že podle § 3 odst. 1 insolvenčního zákona (dále též jen InsZ.) je dlužník v úpadku, jestliže má více věřitelů....*“. Dlužník v odvolání k Vrchnímu soudu uvedl: „*Dlužník má zato, že výklad užitý soudem prvního stupně by vylučoval možnost řešit běžné případy hospodářské praxe, kdy velký dodavatel nezaplatí menší firmě za poskytnuté služby, a ta se proto ocitne v druhotné platební neschopnosti, která ji donutí ukončit činnost.*“.

Soud neshledal odvolání důvodným a proto odvolání zamítl s odůvodněním: „.... *Úpadek insolvenční proto může být naplněn pouze v případě, že situace dlužníka naplňuje všechny tyto znaky současně (kumulativně), přičemž prvním z nich je požadavek existence více (tj. nejméně dvou) dlužníkových věřitelů (viz § 3 odst. 1 písm. a). Mnohost věřitelů je přitom dle § 3 odst. 3 InsZ. předpokladem úpadku i ve formě předlužení.*“

Nabízí se otázka, jestli nebylo jednodušší a hlavně účinnější zastavit platbu např. zdravotní pojišťovně (nabízí se i otázka proč zastavena nebyla?) a uvést jí jako druhého věřitele? K této otázce je potřeba dodat, že neschopnost plnit dluhy musí být objektivní. Tedy jestliže někdo neplní své dluhy, ačkoliv by je plnit mohl, tak to nebude postačovat k prohlášení úpadku.

---

²⁷ Usnesení sp.zn. KSHK 40 INS 2900/2008, 1 VSPH 165/2008-A

2. kumulativní znak: Peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti

Více věřitelů znamená více závazků. Závazek nesmí být nepeněžitý, ani kdyby se dal lehce vyjádřit penězi a ke splnění tohoto znaku stačí, když jen jeden z peněžitých závazků je po 30ti-denní lhůtě splatnosti.

3. kumulativní znak: Tyto závazky není schopen plnit nebo-li „platební neschopnost“

K platební neschopnosti nám InsZ. v §3 odst. 2 vyslovuje čtyři domněnky, kdy tedy není dlužník schopen plnit své závazky:

- I. dlužník zastavil platby – je to výslovný projev dlužníka, kterým oznamuje, že nebude plnit dluhy, učiněný veřejně nebo vůči všem věřitelům
- II. závazek nesplněný trvá 3 měsíce (rozdíl oproti obecné 30 denní lhůtě po splatnosti závazku: u 30 denní lhůty je třeba, aby byly splněny kromě této lhůty i všechny ostatní podmínky úpadku – objektivní neschopnost plnit; jestliže ale neplnění trvá již déle než 3 měsíce, nemusí se dokazovat, že je dlužník objektivně neschopen plnit)
- III. exekuci (resp. výkonem rozhodnutí) na majetek dlužníka nelze dosáhnout uspokojení - nejedná se o exekuci, která postihuje jen částí majetku, ale např. exekuce prodejem celého podniku. Zde– není třeba dokazovat, že objektivní neschopnost plnit existuje.
- IV. sám dlužník podává návrh na úpadek - fyzická osoba podnikatel a právnická osoba mají povinnost na sebe podat návrh, jakmile jsou v úpadku.

U prvních dvou znaků úpadku není problém s prokázáním. Že má dlužník víc věřitelů a vůči nim více závazků, kdy alespoň jeden je 30 dní po splatnosti, to lze bez komplikací u soudu prokázat. S třetím znakem, tedy že dlužník není objektivně schopen plnit, tam už drobný problém může nastat a dlužník by tohoto znaku mohl i lehce zneužít a to v případě, že provede ještě před návrhem na insolvenční řízení prodej majetku podniku za podezřele nízkou cenu a potřebuje více času, než se rozhodnutím o úpadku ujme „vlády“ insolvenční správce a bude jeho právní úkony rok zpětně zkoumat, popř. odporovat. Proto tvůrci InsZ. chytře vymysleli 4 domněnky, pro které se automaticky před-

pokládá, že dlužník je v platební neschopnosti a tím výrazně zkracují dobu, kdy je možno prohlásit úpadek na dlužníka.

Stejně si ale dlužník může vypomoci k získání potřebného času podáním návrhu, který bude mít odstranitelné vady, na které soud musí upozornit. Podáním neperfektního návrhu na zahájení insolvenčního řízení se dál dlužník nevystavuje odpovědnosti za nepodání návrhu a zároveň si prodlužuje dobu, kdy má nad správou svého majetku plnou dispozici.

2.1.2   *Předlužení*

Druhým jmenovaným způsobem úpadku je předlužení. Předlužení se nevztahuje na nepodnikatele. Předlužen je podnikatel v případě, že má více věřitelů (tedy stejně jako v případě „platební neschopnosti“) a zároveň souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku a vzhledem k okolnostem se dá důvodně předpokládat, že nebude moci ve správě svého majetku pokračovat.

3. Správa majetku dlužníka od zahájení insolvenčního řízení po rozhodnutí o úpadku

S podáním návrhu na zahájení, resp. zveřejněním vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku, zákon spojuje několik účinků, které ovlivňují správu majetku. Přímým účinkem na správu majetku najdeme v § 111 InsZ. Ten omezuje dlužníka jakkoliv zkracovat majetkovou podstatu a majetek, který do ní může náležet. Výjimku tvoří pouze úkony potřebné k obvyklému provozu, k odvrácení škody, aj. Zbytek úkonů je neúčinných.

Dlužník bude po zahájení insolvenčního řízení oprávněn hradit pohledávky, které mají přednostní charakter a které se i v průběhu insolvenčního řízení uspokojují průběžně, ideálně ihned po jejich vzniku. Jedná se o pohledávky za podstatou vyjmenované v § 168 InsZ. a pohledávky jim na roven postavené podle § 169 InsZ., např. mzda zaměstnancům apod.

Rozdíl oproti správě před zveřejněním vyhlášky je zřejmý. STOP dispozici s majetkem, který patří nebo by mohl patřit do majetkové podstaty. Právní úkony činěné před zveřejněním vyhlášky budou zpětně posuzovány insolvenčním správcem a ty, co úmyslně nekrátily ostatní věřitele zůstanou platné a účinné. Oproti tomu všechny právní úkony provedeny po zveřejnění vyhlášky, krom zmíněných výjimek, které mění skladbu majetkové podstaty nebo jí nezanedbatelně zmenšují, ačkoliv by je dlužník činil výhodně a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, by byly neúčinné.

Mezi další účinky, které mají vliv na správu majetku nepřímo. Omezuje platí hlavně pro věřitele. Jestliže má věřitel pohledávku, kterou lze přihlásit do insolvenčního řízení, nemůže jí vymáhat jinak než přihlášením. Výkon rozhodnutí či exekuci na majetek dlužníka, který patří do majetkové podstaty, lze nařídit, ale nelze provést. A veškeré lhůty k uplatnění práv spojených s majetkovou podstatou přestávají běžet – to platí i na úroky z prodlení, smluvní pokuty, atd.

3.1 Návrh podaný dlužníkem a odporovatelnost právních úkonů

Podává-li sám dlužník návrh na zahájení ins. řízení, dá se očekávat, že se na změnu správy jeho majetku, jestli vůbec nějaký majetek ještě dlužník má, určitou dobu připravoval. Spojíme-li přípravu se základním cílem zdravě uvažujícího podnikatele, tím je maximalizace zisku, pak je možno očekávat nejrůznější právní úkony o záchranu majetku dlužníka. V tento okamžik dlužník takřka plně disponuje svým majetkem.

Dispozice s majetkem je omezená institutem odporovatelnosti, čili soudním prohlášením právního úkonu za právně neúčinný. Dle §42a občanského zákoníku se může s úspěchem domáhat na dlužníkovi každý, kdo prokáže, že tyto právní úkony zkracují jeho vykonatelnou pohledávku. Podmínkou je nepromeškání tříleté lhůty, která začne běžet ode dne následujícího po dni vykonání odporovatelného úkonu. Typickým příkladem může být odporování bankou smlouvy o zúžení společného jmění manželů měsíc po uzavření milionové půjčky na rozjetí manželova bussinessu. Odporovatelnost upravuje pouze občanský zákoník, proto se z něj přiměřeně použije ustanovení §42a odst. 1 až 4 i pro podnikatele.

Z toho plyne, chce-li dlužník rozprodávat svůj majetek, který mu s pravděpodobností rozprodá insolvenční správce, neměl by ho darovat, popř. prodávat výrazně pod cenou. Vystavuje se tím riziku institutu odporovatelnosti, rozebraný v předcházejícím odstavci.

Neúčinnosti právních úkonů se věnuje i Insolvenční zákon v sedmé hlavě první části. Odpor v insolvenčním řízení je oprávněn podat pouze insolvenční správce, o neúčinnosti rozhoduje insolvenční soud. Pakli-že prohlásí dlužníkovo plnění za neúčinné, je povinen dlužník dlužníka plnění vrátit, v případě, že to už nelze, pak je povinen vrátit plnění náhradní, to se stává součástí majetkové podstaty.

Ve většině smluv najdeme vzájemné plnění, nejčastěji peněžní za službu nebo zboží. Není-li toto plnění v majetkové podstatě rozpoznatelné nebo tam není, považuje se tato pohledávka za přihlášenou pohledávku. Podobný osud bude mít věřitel, který by měl započitatelnou pohledávku. Tedy započitatelnou podle občanského zákoníku. V insolvenci si jí může pouze přihlásit a čekat jaká část mu z ní bude vyplacena za pár měsíců nebo spíše let (samozřejmě bez příslušenství).

Uvedme si příklad, do jaké nepříjemné situace se může dostat každý z nás – koupíte si od pana A automobil za výhodnou cenu (ins. zákon hovoří o ceně podstatně nižší, než cena obvyklá), pan A se v době kratší než jeden rok dostane do insolvenčního řízení, jeden rok je lhůta v insolvenčním řízení, kdy správce může, resp. musí, odporovat všechny právní úkony, kterými dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňuje některé věřitele na úkor ostatních. Je to taky jedna z prvních věcí, které insolvenční správce po svém jmenování zkoumá. Správce tedy podá na „vaši“ výhodnou koupi odpůrčí žalobu. Insolvenční soud rozhodne o neúčinnosti právního úkonu (pozn.: úkon se neprohlásí za neplatný), vy auto vrátíte, pohledávku si přihlásíte a automobil si budete moct koupit podruhé v rámci zpeněžení majetkové podstaty.

Insolvenční zákon je tu v tomto případě *lex specialis* k občanskému zákoníku. Ten odporovatelnost upravuje v §42a a krom rozdílné lhůty, ve které je možno podat odpůrčí žalobu, se liší také v břemeni důkazním. Zaprvé je třeba dokázat úmysl ve zkrácení věřitele a zadruhé je třeba dokázat, že třetí osoba o tomto úmyslu věděla nebo alespoň mohla vědět (u osoby blízké platí domněnka, že tyto důvody jsou automaticky dány).

V insolvenčním řízení není potřeba důkazů, zákon nám dává demonstrativní výčet v §240-242 právních úkonů, které soud bez dokazování určí za neúčinné. Jedná se jednak o právní úkony bez přiměřeného protiplnění, dále právní úkony zvýhodňující určitého věřitele na úkor ostatních a právní úkony úmyslně zkracující věřitele, pakli-že je tento úmysl druhé straně znám. U posledního případu platí pětileté lhůta na možnost podání žaloby.

Měl by se tedy dlužník vyvarovat prodeji s cenou výrazně pod cenou obvyklou? Nechme stranou trestněprávní aspekt tohoto prodeje, mohlo by se samozřejmě jednat o trestný čin podvodu, jestliže by dlužníkovi byl prokázán úmysl již od počátku poškodit kupujícího, protože by si byl vědom, že předmět se stane prohlášením soudu o neúčinnosti prodeje opět součástí podniku. Odpovědět nelze jednoznačně. Jestliže by se dalo s největší pravděpodobností předpokládat, že způsobem řešení dlužníkova úpadku, bude-li o něm rozhodnuto, bude konkurs v případě podnikatele nebo oddlužení v případě nepodnikající fyzické osoby, pak bych dlužníkovi doporučil prodej a to ze dvou důvodů.

Prvním je, že riziko z prodeje nese třetí osoba. Ta bude muset vrátit předmět prodeje do majetkové podstaty v případě, že soud rozhodne o neúčinnosti právního úkonu. Dlužník už nemá co ztratit. Druhým důvodem je, že 15% z ceny prodeje jde na odměnu insolvenčního správce²⁸, plus další výdaje, které jsou spojeny především s prodejem a skladováním - bude-li předmět prodáván prostřednictvím dobrovolné dražby, pak odměna dražebníka²⁹ činí 3-7% z vydražené částky.

Z uvedeného vyplývá, že prodejem předmětu před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení se slevou 25% oproti ceně obvyklé, nemůže dlužník vzhledem k dalšímu vývoji prodělat a ani by se na něj neměla být podána odpůřčí žaloba.

3.2 Návrh podaný věřitelem

Věřitel je dle §93 odst. 3 oprávněn podat návrh na zahájení insolvenčního řízení. Vrchní soud ve svém usnesení³⁰ stanovil, že k návrhu bez ověřeného podpisu se nepřihlíží a řízení nezačne. K návrhu musí věřitel připojit přihlášku a je povinen doložit splatnou pohledávku vůči dlužníkovi. Přihláška musí být na zákonem stanoveném formuláři. Soud má povinnost vyzvat k opravě v případě, že přihláška nesplňuje formální povinnosti. Soud může uložit navrhovateli, aby zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení a to až do výše 50.000Kč. Záloha bude vrácena v rámci rozvrhového řízení v konkursu, tedy v případě dostatku financí v majetkové podstatě. V reorganizaci dle reorganizačního plánu.

Nutno podotknout, že pouze jeden věřitel nestačí k rozhodnutí o úpadku.

3.3 Předběžný insolvenční správce a správa majetku

Pokud dospěje insolvenční soud k závěru, že omezení dispozičních oprávnění dlužníka k majetku tak, jak vyplývá z insolvenčního zákona, je nedostačující, může vydat podle § 113 InsZ. předběžné opatření, kterým nad rámec zákona dlužníka v dispozičních omezí; některé úkony může dlužníkovi zakázat, některé může dlužník činit

---

²⁸ vyhláška 313/2007 o odměně insolvenčního správce

²⁹ vyhláška 330/2001 o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradách hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem ve znění pozdějších změn a doplňků

³⁰ Usnesení ze dne 19.6.2009, sp.zn. KSHK 40 INS 2342/2009

podle rozhodnutí soudu pouze s předchozím souhlasem předběžného správce. Zároveň tedy insolvenční soud ustanoví předběžného insolvenčního správce, který na místo dlužníka činí úkony, které byly dlužníkovi rozhodnutím soudu zakázány, nebo uděluje k určeným úkonům dlužníka souhlas.

Dalším úkolem předběžného správce je zjistit rozsah dlužníkovy majetku, tento majetek zajistit a přezkoumat dlužníkovu účetnictví nebo evidenci vedenou podle zvláštního předpisu.

Bude-li následně rozhodnuto o úpadku dlužníka, stává se předběžný správce správcem insolvenčním.

4. Moratorium a hrozící úpadek

4.1 Moratorium

Jak uvádí o Moratoriu J. Kozák a kol. „*přestože tento institut se neuvádí jako způsob řešení úpadku, s ohledem na volnost a variabilitu v jeho použití není vyloučeno, aby vhodným použitím moratoria k vyřešení úpadku nebo hrozícího úpadku došlo.*“³¹ Moratorium poskytuje dlužníkovi dočasnou ochranu před věřiteli a před možným rozhodnutím o úpadku, zejména však poskytuje prostor pro překonání úpadku nebo pro dosažení dohody s věřiteli.

Moratorium soud vyhlásí, splní-li dlužník současně dvě podmínky:

- a) návrh podá dlužník do sedmi dnů, resp. 15 podal-li insolvenční návrh věřitel
- b) k návrhu dlužník připojí aktualizovaný seznam závazků a souhlas většiny věřitelů³² s moratoriem.

Moratorium je účinné od okamžiku zveřejnění rozhodnutí o jeho vyhlášení v insolvenčním rejstříku a jeho účinky jsou:

"(1) Po dobu trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku.

*(2) Není-li dále stanoveno jinak, po dobu trvání moratoria zůstávají zachovány účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení."*³³

Nakládání s majetkovou podstatou po dobu trvání moratoria: "

- 1) *Závazky bezprostředně souvisící se zachováním provozu podniku vzniklé v posledních 30 dnech před vyhlášením moratoria nebo po něm je dlužník po dobu trvání moratoria oprávněn hradit přednostně před dříve splatnými závazky.*
- 2) *Smlouvy na dodávky energií a surovin, jakož i další smlouvy o dodávkách zboží a služeb, které ke dni vyhlášení moratoria trvaly alespoň po dobu 3 měsíců, nemůže druhý účastník smlouvy po dobu trvání moratoria vypovědět nebo od nich odstoupit pro prodlení dlužníka s placením úhrady za zboží nebo služby, ke kterému*

---

³¹ KOZÁK, J.; BUDÍN P.; DADAM, A.; PACHL, L. : Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady(ES) o úpadkovém řízení. Komentář. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 9

³² počítáno dle velikosti pohledávek vůči dlužníkovi

³³ § 120 InsZ.

došlo před vyhlášením moratoria, nebo pro zhoršení majetkové situace dlužníka, hradí-li dlužník na základě těchto smluv řádně a včas alespoň závazky..."³⁴ bezprostředně souvisící se zachováním provozu podniku.

Co to znamená pro správu majetku? **Majetek je po dobu stanovenou soudem pod správou dlužníka.** Věřitelé, resp. jejich většina počítána dle velikosti pohledávek za dlužníkem, mohou kdykoliv zrušit moratorium i před uplynutím lhůty. Dlužník může hradit pouze některé závazky, věřitelé mu nesmějí za zmiňovaných podmínek vypovědět strategické smlouvy (energie, zboží, služby). Dlužník má i další výhody spojené se zahájením insolvenčního řízení – věřitelé nemohou uplatňovat úroky z prodlení po dobu moratoria a nemohou být vykonány exekuce na majetek dlužníka a vzájemné zápočty jsou zakázány. Někdy proto bývá označováno moratorium jako dlužníkova „druhá šance“, protože má umožnit dlužníkovi, aby v době³⁵, na kterou je vyhlášeno, provedl v rámci restrukturalizace taková opatření, kterými překoná svůj úpadek případně hrozící úpadek. Dále moratorium slouží k získání času, ve kterém má dlužník jednat se svými věřiteli o uspořádání majetkových vztahů. Výsledek může být i nalezení dohody dlužníka s věřiteli „narovnáním“ majetkových vztahů mimo insolvenční řízení.

4.2 Moratorium + hrozící úpadek dlužníka

Hrozící úpadek definuje InsZ. jako stav subjektu "*lze-li ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas plnit podstatnou část svých peněžních závazků.*"³⁶ Dle ustanovení § 97 odst. 2 InsZ. je oprávněn podat insolvenční návrh pouze dlužník v případě hrozícího úpadku.

Domnívám se, že výhodné je podání insolvenčního návrhu v případě hrozícího úpadku v kombinaci s možností dlužníka vyhlásit na svůj majetek moratorium³⁷, a získat tak tím určitý čas pro řešení své nepříznivé situace. Moratorium musí ale povolit většina věřitelů. I přes zodpovědný přístup podnikatele k řešení situace nebude mít bez věřitelského povolení Moratoria dřívější podání větších účinků. Který z věřitelů se smíří

---

³⁴ § 122 InsZ.

³⁵ tři měsíce, které lze prodloužit o dalších 30 dnů

³⁶ ust. § 3 odst. 4 insolvenčního zákona

³⁷ jakožto nástupce institutu ochranné lhůty – tento institut najdeme v §5a) až f) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání

s tím, že svou dosavadní pohledávku prozatím nebude moci vymáhat, úroky z prodlení se nebudou počítat a bude muset dál plnit dlužníkovi, aby se nezastavila jeho výroba, přičemž jediná jeho obrana v případě neúspěchu dlužníka bude skoncovat dříve s Moratoriem a přihlášení si pohledávek do insolvenčního řízení?

Jakmile se věřitel doví o finančních problémech dlužníka, bude činit všechny kroky k tomu, aby svých finančních prostředků měl u něj co nejméně. Riziko návratnosti investice je v tomto případě neúměrně vysoké ku zisku. Jedině věřitel existenčně závislý například výrobou na dlužníkovi bude hlasovat pro moratorium.

V praxi je tohoto institutu využíváno méně než zřídka. Ze statistiky ISIR roku 2011³⁸ vyplývá, že na 24 466 podaných návrhů na insolvenční řízení byly jen 3 spojené s návrhem na Moratorium ještě před zahájením insolvenčního řízení.

---

³⁸ *Ministerstvo spravedlnosti : Insolvenční zákon : Expertní skupina S22 : Statistiky* [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <<http://www.insolvencni-zakon.cz/downloads/statistiky/2011.pdf>>

5. Rozhodnutí o úpadku a způsoby jeho řešení

Jestliže byl insolvenční návrh dostatečně určitý, srozumitelný, obsahoval všechny zákonem stanovené náležitosti³⁹, nedošlo ke zpětvzetí návrhu, poté musí soud bez zbytečného odkladu činit úkony vedoucí k vydání rozhodnutí.

Lhůty na jednotlivé úkony soudu, ale i ostatních účastníků tohoto řízení, jsou velmi krátké. Na opravu návrhu má navrhovatel sedm dní od doručení výzvy soudem, od doručení insolvenčního návrhu má soud jednak dvě hodiny na zveřejnění insolvenčního návrhu a jednak deset dnů na provedení úkonů směřujících k vydání rozhodnutí ve věci. Budou to takové úkony, kterými soud osvědčí všechny skutečnosti poukazující na úpadek. Jinak řečeno soud nesmí vydat rozhodnutí o úpadku do té doby, dokud neprověří důkazy o tom, že dlužník v úpadku opravdu je. Prověřovat se nemusí návrh podaný dlužníkem. V tomto případě je soud oprávněn rozhodnout o úpadku jen na základě návrhu a jeho příloh, neodporují-li si.

Podává-li návrh věřitel, musí mít dlužník možnost ještě před rozhodnutím se k návrhu vyjádřit. Soud musí nařídít před rozhodnutím jednání „závisí-li rozhodnutí na zjištění sporných skutečností...“⁴⁰. Výjimkou je, když soud plně vyhoví návrhu, kterému nikdo neodporoval nebo lze rozhodnout jen na základě listinných důkazů a zároveň s tímto postupem účastníci souhlasí nebo se účastníci vzdali práva na jednání. Aby soud mohl konstatovat, že dlužník neodporoval, musí mu k odporovatelnosti dát prostor, v praxi to znamená, že dlužníka obešle s insolvenčním návrhem a výzvou, že je možno odporovat.⁴¹ V opačném případě podmínky pro rozhodnutí o insolvenčním návrhu bez jednání nejsou splněny.

Účinky na správu majetku dlužníka trvají dále. Bylo-li nařízeno předběžné opatření, pak dle ust. § 140 InsZ. *"insolvenční soud však může i bez návrhu změnit své rozhodnutí o předběžném opatření. V rozsahu, ve kterém není dlužník oprávněn nakládat s majetkovou podstatou, přechází toto právo rozhodnutím o úpadku na insolvenčního správce."*⁴²

---

³⁹ popř. byly doplněny v soudem stanovené lhůtě ne delší sedmi dnů

⁴⁰ § 133 odst. 2 InsZ.

⁴¹ Usnesení VS ze dne 5.6. 2009, sp. zn. KSUL 45 INS 798/2009, 1 VSPH 216/2009-A

⁴² § 140 InsZ.

Prohlásí-li tedy insolvenční soud dlužníkův úpadek, lze přistoupit k rozhodnutí o jednom ze zákona taxativně vymezených způsobů řešení úpadku. InsZ. v § 4 stanoví jako možné způsoby řešení úpadku dlužníka buď konkurs, reorganizaci, oddlužení nebo jeden z tzv. zvláštních způsobů řešení úpadku.

5.1 Správa majetku dlužníka – reorganizace

5.1.1 Pojem

Pojem reorganizace nalezneme v InsZ. a rozumí se jím *"zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření daného podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů."*⁴³

Na rozdíl od konkursu se reorganizace liší dvěma zásadními prvky. Zaprvé jde o sanační a ne o likvidační formu řešení úpadku. Provoz dlužníkovu podniku pokračuje a o jeho pokračování je zvýšený zájem. Zadruhé je významným znakem po řádném ukončení reorganizace zánik neuspokojených pohledávek. Podle Tomáše Richtera *"zvýšený zájem vychází z předpokladu, že souhrnná hodnota provozuschopného podniku je pro stát, potažmo společnost, větší než prostý majetek a lidský kapitál v něm obsažený."*⁴⁴

Reorganizací lze řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, který je podnikatelem a jestliže jeho celkový obrat za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň částky 100 milionů korun, nebo zaměstnává-li dlužník nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru. Cílem reorganizace je uspořádat majetkové poměry dlužníka vůči osobám dotčených dlužníkovým úpadkem nebo úpadkem hrozícím, a to tím způsobem, aby došlo v jejím průběhu k nejvyššímu a poměrnému uspokojení věřitelů dlužníka. Cílem reorganizace není likvidace dlužníka a tedy zpeněžování veškerého majetku dlužníka insolvenčním správcem a následně jeho výtěžek rozdělit dlužníkovým věřitelům, kteří si své pohledávky přihlásili.

---

⁴³ § 316 odst. 1 InsZ.

⁴⁴ RICHTER, T. : Reorganizace podle insolvenčního zákona – 1. část, *Právní rozhledy*, 2008, č. 13, s. 465-474.

Reorganizace by měla speciálními opatřeními vedoucí k následnému pokračování v podnikatelské činnosti, pokud není reorganizace směřována k likvidaci společnosti nebo její fúze s jinou společností atd.⁴⁵

Správu majetku v reorganizaci významně ovlivňují i věřitelé. Jejich souhlasu je potřeba buď před podáním insolvenčního návrhu, tedy v případě, že dlužník chce společně s tímto návrhem podat návrh na reorganizaci a nebo je souhlasu věřitelů potřeba následně na schůzi věřitelů, která se musí konat vždy před tím, než soud rozhodne a způsobu řešení úpadku. Bez jejich souhlasu, resp. souhlasu většiny věřitelů počítáno dle velikosti pohledávek (InsZ. rozlišuje při hlasování zajištěné a nezajištěné věřitele⁴⁶), nelze reorganizaci provést a to je dle mého názoru jedním z důvodů, proč byl reorganizační plán schválen od ledna 2008, kdy nabyl InsZ. účinnosti, jak ukazuje tabulka⁴⁷ jen ve 39 případech.

ROK	POČET SCHVÁLENÝCH REORGANIZAČNÍCH PLÁNŮ
2008	0
2009	9
2010	13
2011	17

Tabulka 5.1: Počet schválených reorganizačních plánů od r.2008

V průběhu reorganizace by mělo docházet ze strany dlužníka k postupnému uspokojování pohledávek věřitelů a to podle reorganizačního plánu odsouhlaseného věřiteli. Řádným plněním reorganizačního plánu by mělo docházet k "ozdravení" hospodaření podniku za stálého dohledu věřitelů dlužníka, insolvenčního správce a insolvenčního soudu.

⁴⁵ PACHL, L. a kolektiv.: *Insolvenční zákon*. Komentář. Aspi. Praha. 2008. s. 418.

⁴⁶ § 151 InsZ.

⁴⁷ *Ministerstvo spravedlnosti : Insolvenční zákon : Expertní skupina S22 : Statistiky* [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <<http://insolvenzni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html>>

Týká-li se reorganizace podniku fyzické osoby - podnikatele, správa dlužníka se bude vztahovat jen na ten majetek, který patří této osobě jako podnikateli a slouží k provozování jeho podniku, tedy jen na majetek určený k podnikání. Reorganizace, je-li prováděna fyzickou osobou - podnikatelem, se tedy nikdy nedotkne osobního majetku, tedy majetku neurčeného k podnikání. Z reorganizace je vyloučen i majetek ze společného jmění manželů, ke kterému výslovně nedal druhý manžel souhlas. Tento majetek bude ale zahrnut insolvenčním správcem do soupisu majetkové podstaty dlužníka a v případě neúspěšné reorganizace bude na majetek dlužníka prohlášen konkurs, tedy i na majetek, který je vyloučen z řešení úpadku dlužníka reorganizací a bude zpeněžen a následně použit k poměrnému uspokojení věřitelů dlužníka v konkursu.

V případě, že bude reorganizace použita pro řešení úpadku nebo hrozícího úpadku u právnické osoby, bude se insolvenční řízení vztahovat na veškerý její majetek.

Pokud bude celý proces reorganizace úspěšně zakončen, vychází dlužník z insolvenčního řízení oprostěn od povinnosti hradit závazky neuspokojené v průběhu reorganizace. Pohledávky věřitelů by měly být uspokojeny ve vyšší míře než v případě řešení úpadku konkursem.⁴⁸

Reorganizaci nelze využít pokud je dlužník právnickou osobou v likvidaci, nebo obchodníkem s cennými papíry, nebo osobu oprávněnou k obchodování na komoditní burze, nebo bankou, pojišťovnou, a další obdobné finanční instituce.⁴⁹

Návrh na reorganizaci může podat věřitel i dlužník. Náležitosti návrhu dlužníka a věřitele na povolení reorganizace jsou velmi podobné. V obou případech musí navrhovatel vycházet z obecných ustanovení o náležitostech podání v soudním řízení.⁵⁰

Reorganizační plán musí být schválen věřiteli dlužníka (každý zajištěný věřitel tvoří samostatnou skupinu) a dále insolvenčním soudem. K tomu je třeba splnit zejména tyto podmínky:

- I. reorganizační plán musí přijmout každá skupina věřitelů, nebo aby byl ve vztahu ke skupině věřitelů, která jej nepřijala, spravedlivý, a aby

---

⁴⁸ PACHL, L. a kolektiv.: *Insolvenční zákon*. Komentář. Aspi. Praha. 2008., s. 418

⁴⁹ BUDÍN, P. a KOLEKTIV.: *Insolvenční zákon - definice a přípustnost reorganizace*. ASPI. Praha. 2009.

⁵⁰ § 42 odst. 4 Občanského soudního řádu

II. *"každý věřitel podle něj získal plnění, jehož celková současná hodnota je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, kterou by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem, ledaže přijímající věřitel souhlasí s nižším plněním."*⁵¹

Ve vztahu ke každé skupině zajištěných věřitelů, která jej nepřijala, se považuje reorganizační plán za *"spravedlivý, mají-li podle něj věřitelé takové skupiny získat k zajištění svých pohledávek stejný nebo obdobný druh zajištění, v témže pořadí, ke stejnému nebo obdobnému majetku dlužníka, případně k jinému majetku dlužníka nejméně stejné hodnoty, stanovené ke dni účinnosti reorganizačního plánu a obdržen plnění, jehož současná hodnota ke dni účinnosti reorganizačního plánu se bude rovnat nejméně hodnotě zajištění stanovené ve znaleckém posudku."*⁵²

Postavení zajištěných věřitelů je tedy v rámci reorganizace rozdílné oproti konkursu, nicméně stále tvoří privilegovanou skupinu a mají právo být uspokojeni podle výše svého zajištění.⁵³

Pakliže věřitelé hlasováním neodsouhlasí způsob řešení úpadku reorganizací, hlasují následně o zbývajících řešeních. Zbývá tedy jen hlasování o konkursu, oddlužení nepřichází v úvahu, návrh na oddlužení může podávat jen nepodnikatel a ten zase nemůže podávat návrh na reorganizaci.

Zajímavá situace nastala při hlasování o způsobu řešení úpadku (konkrétně to byl dlužníkův návrh na reorganizaci) v jedné společnosti s ročním obratem 1,5 miliardy korun v roce 2009, kdy nebyl vysloven souhlas věřitelského výboru k řešení úpadku ani reorganizací ani konkursem. Tato věc se dostala k Vrchnímu soudu v Praze⁵⁴, který neztotožnil s výrokem Krajského soudu v Ústí nad Labem a zamítl jeho rozhodnutí s tímto odůvodněním: *"Odvolací soud nesdílí názor soudu prvního stupně, na němž napadené rozhodnutí stojí, dle kterého při absenci kvalifikovaného souhlasu věřitelů s návrhem dlužníka na povolení reorganizace je nutno vždy rozhodnout o způsobu řešení úpadku konkursem."* Dále Vrchní soud odůvodňuje - byl-li řádně podán návrh na reorganizaci (a když o něm soud nechal věřitele hlasovat, tak se bere že byl) a soud

---

⁵¹ § 348 odst. 1. písm. d)

⁵² § 349 odst. 1

⁵³ RICHTER, T.:Insolvenční zákon, dva roky v praxi. *Jurisprudence*.2006. číslo.6.s.3.

⁵⁴ Usnesení ze dne 27.4.2009, sp. zn. KSUL 46 INS 5304/2008, 1 VSPH 179/2009-B

zároveň neshledal důvody pro zamítnutí návrhu (důvodem může být jen nepoctivý záměr nebo překážka rei iudicate nebo věřiteli neodsouhlasený návrh jednoho z nich) a proto měl soud dlužníkovi návrhu vyhovět.

5.1.2 Správa majetku v reorganizaci

Jedním se znaků reorganizace je možnost dlužníka disponovat v průběhu reorganizace svým majetkem. Právní mocí rozhodnutí o povolení reorganizace tak zanikají omezení v dispozici s majetkem dlužníka dle § 330 odst. 2 InsZ., ovšem nikoliv absolutně.

Od zahájení insolvenčního řízení do povolení návrhu na reorganizaci platí pro dlužníka omezení v nakládání s majetkovou podstatou, především se jedná o zákaz podstatně měnit strukturu majetku, měnit využití majetku nebo majetek nezanedbatelně zmenšit.

Okamžikem rozhodnutí o řešení úpadku reorganizací se ruší dispoziční omezení k majetku dlužníka. Dispozice k majetku tedy nepřechází na insolvenčního správce, ten má nad dlužníkem pouze kontrolní pravomoci, především kontroluje soupis majetkové podstaty a podává o něm zprávy věřitelskému výboru.

Veškeré právní úkony mající zásadní význam pro majetkovou podstatu musí být odsouhlaseny věřitelským výborem, jinak se dlužník vystavuje odpovědnosti za škodu, kterou tím věřitelům způsobí.

Vzniknou-li pochybnosti o poctivém úmyslu dlužníka může soud bez návrhu i na návrh (insolvenčního správce nebo věřitelského výboru) omezit nebo zrušit dlužníkovu dispoziční právo. V případě, že tak soud, ať již na návrh správce či věřitelů, učiní, vykonává toto insolvenční správce.

5.1.3 Přeměna reorganizace v konkurs a jeho vliv na správu

Přeměnou reorganizace na konkurs přechází správa majetku z dlužníka na insolvenčního správce. A zároveň se správa majetku rozšíří o majetek, který v rámci

reorganizace do její správy nespadal. U fyzické osoby nepodnikatele se jedná o jeho osobní majetek a jestli má majetek ve společném jmění manželů, tak i o ten. Tento majetek bude v případě neúspěšné reorganizace a prohlášením konkursu zpeněžen a následně použit k poměrnému uspokojení věřitelů dlužníka v konkursu.

Mezi nejdůležitější důvody (z šesti taxativně vyjmenovaných) patří:

- dlužník konkurs sám navrhne⁵⁵
- není sestaven reorganizační plán
- dlužník neplní včas a řádně nebo se ukáže, že nebude moct plnit

5.1.4 Odměna insolvenčního správce při reorganizaci

Výši odměny vidím jako jeden z problémů reorganizace. Dle mého názoru vysoká odměna insolvenčního správce ve většině případů brání úspěšné revitalizaci podniku. V judikatuře najdeme případy, ve kterých je řešena odměna insolvenčního správce v rámci reorganizace. Kupříkladu rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové, které stanovilo odměnu insolvenčního správce v reorganizaci adekvátně na úroveň správce v oddlužení a umožnil tak "menšímu" podnikateli vstoupit do reorganizace.⁵⁶

---

⁵⁵ a zároveň dlužník navrhoval i reorganizaci

⁵⁶ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, Čj. KSHK 42 INS 1568/2009-B- 29/. ASPI /online 8.3.2012/

5.2 Správa majetku dlužníka – konkurs

5.2.1 Pojem

Konkurs lze zjednodušeně chápat jako právní nástroj, který je schopen řešit takovou ekonomickou situaci dlužníka, která je jinými právními prostředky neřešitelná. Konkurs by měl být nejzazším prostředkem (tzv. ultima ratio) řešení nepříznivé ekonomické situace firmy. Hlavním důvodem proč volit tento způsob jako poslední řešení úpadku, popř. hrozícího úpadku, je, že návratnost pohledávek věřitelům je velmi malá. Režie kolem nuceného ukončení firmy "ukrajuje" v drtivé většině případu podstatnou část ze zpeněžení majetkové podstaty. Na druhou stranu jsou tu jasně InsZ. definovány instituty, které nedávají na výběr a dlužník má povinnost konat a podat sám na sebe návrh na zahájení insolvenčního řízení. V opačném případě se vystavuje jak občanskoprávní, tak trestní odpovědnosti.

Podstatou konkursu je to, že z výtěžku zpeněžení majetku dlužníka zpravidla poměrně uspokojí dlužníkovi věřitelé tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají ani po skončení insolvenčního řízení. Dle ustanovení § 244 InsZ. je „*konkurs způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.*“⁵⁷

5.2.2 Účinky konkursu na správu majetku dlužníka

O zásadním účinku konkursu píše ve své knize A. Winterová: "*Jde o zřejmě vůbec nejzávažnější účinek prohlášení konkursu, neboť dlužník zcela ztrácí právo disponovat s majetkem v majetkové podstatě, ohledně tohoto majetku nesmí uzavírat smlouvy ani jednostranné právní úkony a zbývá mu tak pouze „nuda proprietas“, když i té může při dalším průběhu konkursu pozbýt.*"⁵⁸

---

⁵⁷ § 244 InsZ.

⁵⁸ WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 8. aktualizované vyd., doplněné o předpisy evropského práva. Praha : Nakladatelství Linde Praha, a. s., 2011. s. 655.

V případě konkursu jde o způsob řešení úpadku v podstatě likvidací podniku, kdy se zpeněží majetek dlužníka a získané prostředky se použijí pro věřitele na pokrytí jejich pohledávek. Zveřejněním rozhodnutí o vyhlášení konkursu v insolventním rejstříku nastávají především tyto účinky na správu majetku dlužníka:

- *"přerušuje se likvidace právnické osoby, končí nucená správa, zaniká předběžné opatření"* ⁵⁹
- *"na insolvenčního správce přechází oprávnění nakládat s majetkovou podstatou jako i výkon práv a plnění povinností, které přináležejí dlužníkovi, pokud souvisí s majetkovou podstatou...."* ⁶⁰
- nesplatné pohledávky proti dlužníku se považují za splatné ⁶¹
- insolvenční správce je po prohlášení konkursu oprávněn vypovědět nájemní smlouvou, podnájemní smlouvu, leasingovou smlouvu nebo smlouvu o koupi najaté věci ⁶²
- přerušují se soudní, správní a jiné řízení o právech a povinnostech, které se týkají majetkové podstaty, anebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, kde je dlužník účastníkem ⁶³

V případě řešení úpadku konkursem platí **zásada úplného přechodu dispozičních oprávnění k majetkové podstatě na insolvenčního správce.**

V tento okamžik je správa majetku dlužníka v rukách insolvenčního správce, ten za správu přebírá odpovědnost a jedná tak pod dohledem soudu a věřitelů. Insolvenční správce má v průběhu řízení povinnost dílčími zprávami informovat soud a věřitelský výbor (a nejen je, i např. finanční úřad nebo exekutorský úřad, aj.) o zpeněžování majetkové podstaty a o nakládání s výtěžkem ze zpeněžení. Tyto zprávy podává buď z vlastní iniciativy nebo na výzvu věřitelského výboru nebo soudu.

---

⁵⁹ § 245 odst. 2 InsZ.

⁶⁰ § 246 odst. 1 InsZ.

⁶¹ § 250 InsZ.

⁶² § 256 odst. 1 InsZ.

⁶³ § 263 odst. 1 InsZ.

Úpadce je povinen sestavit seznam majetku. Ten předkládá společně s insolvenčním návrhem v případě, že sám podává návrh na zahájení insolvenčního řízení nebo na základě rozhodnutí soudu. Insolvenční správce pak majetek zařadí a provede soupis majetkové podstaty.

5.2.3 Věřitelský vliv na správu majetku v konkursu

Přihlášení věřitelé jsou zpravidla účastníky celého insolvenčního řízení.⁶⁴ Pro insolvenčního věřitele je zásadní otázkou sledování lhůty k podání přihlášek, možnost přihlašování pohledávek je časově omezena a to od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí o úpadku. Tato lhůta může dle uvážení insolvenčního soudu činit 30 dnů až 2 měsíce.⁶⁵ V praxi se objevily spory o tom, zda se jedná o lhůtu procesní, či hmotněprávní. Tyto spory byly zapříčiněny povahou InsZ., který obsahuje jak normy hmotněprávní, tak normy procesněprávní. Judikatura⁶⁶ tuto otázku vyřešila ve prospěch procesněprávní povahy této lhůty, tudíž postačí posledního dne lhůty odevzdat přihlášku pohledávky na poštu. Zmeškání lhůty nelze prominout a následkem opožděně podané přihlášky je, že se k této přihlášce nepřihlíží a takto uplatněná pohledávka se v insolvenčním řízení neuspokojuje. Insolvenční soud takovou přihlášku odmítne.⁶⁷

Přihlášení věřitelé ovlivňují nepřímo hospodaření insolvenčního správce s majetkovou podstatou a to tak, že dozorují nad jeho činností, popř. omezují jeho činnost zejména takto:

- schvalují hotové výdaje insolvenčního správce, dále
- schvalují náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty
- dává souhlas insolvenčnímu správci k uzavírání smluv
- rozhoduje o změně navrženého insolvenčního správce
- schvalují správci částečný rozvrh⁶⁸
- doporučují správci další postup.

⁶⁴ vychází z § 17 InsZ.: "Vstup do řízení a záměna účastníka řízení nejsou v insolv. řízení přípustné."

⁶⁵ dle § 136 odst. 3 InsZ.

⁶⁶ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, čj. VSPH 689/2011-P38-9, ASPI

⁶⁷ SIGMUND, A.: *Přihlášení pohledávek do insolvence – konkurs*. Bulletin advokacie. 2011. č. 11. s.32

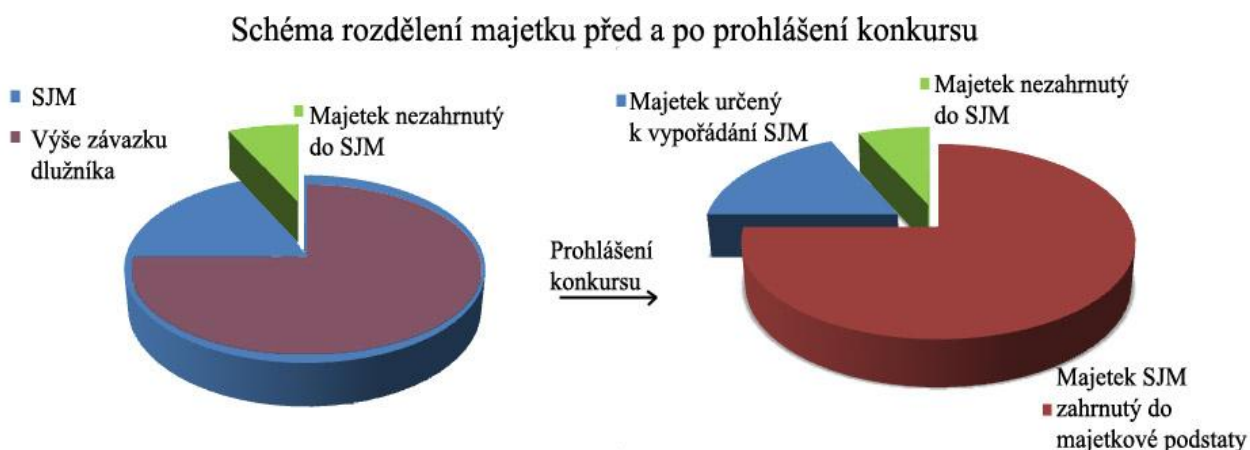
⁶⁸ tzn. částečné nebo úplné zaplacení některých pohledávek v průběhu konkursu

5.2.4 Majetková podstata

V případě, že podává návrh na insolvenční řízení dlužník, tvoří majetkovou podstatu veškerý majetek patřící dlužníkovi ke dni zahájení insolvenčního řízení plus majetek jím nabytý v průběhu řízení. Demonstrativní výčet nalezneme v § 206 InsZ.⁶⁹. V případě, že insolvenční návrh podal některý z věřitelů dlužníka, majetek patřící do majetkové podstaty je určen stejným způsobem jako v předcházejícím odstavci, nevztahuje se ke dni zahájení řízení, ale ke dni, ve kterém soud rozhodl o úpadku dlužníka, popř. ke dni, kdy bylo soudem nařízeno předběžné opatření.

Do majetku dlužníka patří i majetek ve společném jmění dlužníka a jeho manžela, který náleží do SJM ke dni doručení návrhu dlužníka insolvenčnímu soudu. Prohlášením konkursu zaniká SJM a dojde k jeho vypořádání obdobně jako při rozvodu manželů. Probíhá-li již řízení o vypořádání SJM, insolvenční správce v tomto řízení nahrazuje dlužníka. **Prohlášením konkursu tedy insolvenční správce přebírá dispozici i nad majetkem druhého manžela**, přesněji řečeno nad majetkem, který by se vypořádáním SJM stal majetkem druhého manžela a to do výše závazků dlužníka. Je-li závazek dlužníka větší než majetek ve společném jmění dlužníka a jeho manžela, připadne do majetkové podstaty celé SJM. Je-li závazek dlužníka menší než hodnota majetku v SJM, bude majetek rozdělen jak je zobrazeno na obrázku 7.1.

Obrázek 5.1

⁶⁹ Pozn. peněžní prostředky, věci movité a nemovité, podnik, soubor věcí a věci hromadné, vkladní knížky, vkladní listy, akcie, směnky, šeky, cenné papíry, obchodní podíl, dlužníkovi peněžité i nepeněžité pohledávky, dlužníkova mzda nebo plat, další práva a majetkové hodnoty. Majetkovou podstatu tvoří příslušenství, přírůstky, plody a užitky.

Do majetkové podstaty nepatří majetek, který:

- nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí,
- věci, jejichž prodej je podle zvláštních zákonů zakázán, nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají, dále
- oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsteny a jiné předměty obdobné povahy, zdravotnické potřeby,
- hotové peníze do částky 1 000 Kč, dále
- účelové dotace a návratné výpomoci ze státního rozpočtu, z Národního fondu, z rozpočtu územního samosprávného celku nebo státního fondu

Naopak věci, které slouží dlužníkovi k podnikání z majetkové podstaty vyloučeny nejsou.

Dlužník je povinen poskytnout insolvenčnímu správci všestrannou součinnost. Východiskem zjišťování majetkové podstaty je seznam majetku, který je dlužník povinen předložit současně s insolvenčním návrhem, případně na základě rozhodnutí soudu.⁷⁰ Insolvenční správce samozřejmě zahajuje vlastní šetření majetku, které bylo zmíněno výše. **Okamžikem zápisu majetku do soupisu majetkové podstaty, zaniká možnost volné dispozice s tímto majetkem** a další nakládání s ním je možné výhradně s pravidly danými insolvenčním správcem. Majetková podstata se zpeněží a věřitelé v jsou v rámci rozvrhu uspokojeni dle konečné zprávy, která se nejprve předloží soudu ke kontrole.

5.2.5 Zrušení konkursu

Konkurs je buďto řádně ukončen v rámci rozvrhu nebo insolvenční soud rozhodne i bez návrhu o zrušení konkursu např. z důvodu, že se řádně nepřihlásil žádný věřitel nebo nebyl osvědčen dlužníkův úpadek nebo když je dlužníkův majetek zcela neuspokojivý.⁷¹

Insolvenční soud rozhodne o zrušení konkursu také na návrh dlužníka, jestliže v návrhu vyslovili všichni věřitelé souhlas se zrušením (včetně insolvenčního správce).

---

⁷⁰ § 211 odst. 1 InsZ.

⁷¹ § 308 InsZ.

5.2.6 *Efektivnost správy majetku dlužníka v konkursu v závislosti na času*

Prohlášením konkursu správce nabývá řadu práv a povinností. Mezi nejdůležitější oprávnění správce patří nakládat s majetkovou podstatou dlužníka.⁷² Demonstrativní výčet oprávnění správce uvádí ust. § 228 InsZ. Se správou majetku souvisí především: "a) právní úkony, které se týkají majetku náležejícího do majetkové podstaty", dále "e) rozhodování o výrobních, provozních a obchodních záležitostech podniku v majetkové podstatě, včetně úvěrového financování...", "g) výkon průmyslových práv", "i) plnění povinností podle předpisů o daních, poplatcích a clech...", "j) vedení účetnictví", "k) plnění evidenčních povinností"⁷³ a další.

Insolvenční správce nemusí za každou cenu ukončit dlužníkův fungující podnik. Musí však postupovat s odbornou péčí, jinak odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou by způsobil dlužníkovi, věřitelům a dalším osobám.⁷⁴ Správce odpovídá nejen za škodu, kterou způsobil svým jednáním přímo, ale i za škodu způsobenou osobami, které použil při plnění svých úkolů, např. zaměstnanců.⁷⁵

Primárním úkolem správce při nakládání s MP je výše uspokojení pohledávek věřitelů. Správce by měl postupovat tak, aby došlo k nejvyššímu možnému uspokojení věřitelů. Podstatným faktorem je čas, ve kterém dojde k uspokojení věřitelů.

Proto je povinností správce hned po jmenování zahájit zjišťování, sepisování, později zajišťování MP.⁷⁶ Dále musí správce vyhotovit zprávu o hospodářské činnosti dlužníka ke dni prohlášení konkursu.⁷⁷ Vlastně se jedná o analýzu aktiv a pasiv dlužníka a možností, jak s dlužníkovým podnikem dále naložit. V této fázi se musí insolvenční správce rozhodnout, zda majetek co nejdříve zpeněží, popř. zpeněžení odloží.

Jedním z cílů této práce je potvrdit či vyvrátit, zda dokáže insolvenční správce efektivně spravovat majetek dlužníka, pakliže nedojde k jeho brzkému zpeněžení. Nejprve potřeba zjistit o jaký majetek se vůbec jedná, dále který majetek zahrnout do soupisu majetkové podstaty a který nikoliv. Souhlasím s postupem analýzy majetku v MP,

---

⁷² § 246 InsZ.

⁷³ § 228 InsZ.

⁷⁴ § 37 odst. 1 InsZ.

⁷⁵ § 37 odst. 2 InsZ.

⁷⁶ § 227 odst. 3 InsZ.

⁷⁷ § 281 InsZ.

který je popsán v článku "*Jak se efektivně vypořádat s majetkem sepsaným v majetkové podstatě*" Konkursních novin. Postup správce by měl být následující:

- "1. Analýza podkladů týkajících se majetku sepsaného do majetkové podstaty*
- 2. Analýza rizika nezpeněžení majetku zapsaného do soupisu majetkové podstaty*
- 3. Správné ocenění majetku zapsaného do soupisu majetkové podstaty*
- 4. Odhad výše nákladů souvisejících se zpeněžením a zajištění jejich financování."*⁷⁸

Analýzou podkladů majetku sepsaného do MP je myšleno zahrnutí majetku, resp. nezahrnutí majetku jednoznačně nepatřící dlužníkovi, do MP. Tato analýza by měla předcházet soupisu majetku, ne opačně.

Současně s analýzou podkladů by měl insolvenční správce analyzovat, zda hrozí riziko nezpeněžení majetku zahrnutého do soupisu MP. Důvody proč nezpeněžit majetek jsou zejména tyto:

"a) Úspěšné uplatnění práva na vyloučení majetku z majetkové podstaty..... Velmi často se stane, že insolvenční správce po svém ustanovení do funkce zahrne do majetkové podstaty majetek, o kterém se ukáže, že k tomuto majetku uplatňují další osoby taková práva, která vylučují zahrnutí takového majetku do majetkové podstaty. Důvodem je nedůslednost insolvenčního správce při zkoumání smluvní dokumentace atd....

b) Úspěšné uplatnění vynětí majetku z majetkové podstaty... na základě návrhu dlužníka. Do majetkové podstaty nenáleží takový majetek dlužníka, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí.

*c) Vynětí majetku z majetkové podstaty na základě rozhodnutí insolvenčního správce. Insolvenční správce může ze soupisu majetkové podstaty se souhlasem věřitelského výboru a insolvenčního soudu vyjmout věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, které jsou neprodejně případně nedobytné pohledávky."*⁷⁹

---

⁷⁸ Konkursní noviny : *Jak se efektivně vypořádat s majetkem sepsaným v majetkové podstatě* [online]. [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2468>>

⁷⁹ Konkursní noviny : *Jak se efektivně vypořádat s majetkem sepsaným v majetkové podstatě* [online]. [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2468>>

Dalším postupem správce by mělo být správné ocenění majetku. Pravidla pro ocenění majetku, který je sepsán do soupisu majetkové podstaty jsou upraveny v § 219 insolvenčního zákona. Majetek se oceňuje bez rozdílů cenou obvyklou a tou se v souladu se zákonem o oceňování majetku rozumí "*cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.*"⁸⁰ Majetek je oceněn insolvenčním správcem, jenž vychází především z údajů v účetnictví dlužníka, popř. z dalších dostupných informací. Ocenění soudním znalcem je realizováno buď na základě žádosti věřitelského výboru, který také znalecký posudek finančně zajistí, nebo bez jeho žádosti v případě majetku obtížně ocenitelného, pokud náklady na takové ocenění nebudou vyšší než přínos pro majetkovou podstatu.

Při rozhodování správce o rychlosti zpeněžení majetku je dle mého názoru důležité jeho správné ocenění v čase, tedy jestli hodnota majetku bude prudce klesat, pozvolna klesat nebo se zvyšovat. A to je dle mého názoru jeden ze dvou nejdůležitějších atributů⁸¹ ovlivňující efektivnost správy majetku v závislosti na době, po kterou má dispoziční oprávnění insolvenční správce. Pakliže hodnota majetku vzrůstá, může být efektivní dále majetek spravovat. V opačném případě je vhodné majetek co nejdříve zpeněžit.

Do skupiny majetku, který by mohl být zpeněžen později může patřit: peněžité vkladní knížky nebo jiné termínované vklady, u kterých je s předčasným výběrem spojena sankce, dále nemovitost, cenné papíry a obchodní podíly stabilních společností. Naopak majetek, který by měl být zpeněžen co nejdříve jsou např.: movité věci ztrácející rychle svou hodnotu (automobily, hi-tech předměty, počítače, aj.), práva, která se v brzké době promlčí nebo prekludují nebo předměty podléhající rychlé zkáze.

Druhým velmi důležitým atributem mající vliv na zmiňovanou efektivnost je odhad výše nákladů souvisejících se zpeněžením a zajištěním jejich financování: Náklady související se správou a zpeněžením zajištěného majetku mohou být uhrazeny pouze ze zpeněžení zajištěného majetku a náklady související se správou a zpeněžením nezajištěného majetku mohou být hrazeny pouze z běžných prostředků majetkové podstaty dosažených zpeněžením nezajištěného majetku. De facto se tak vytváří dvě oddělené majetko-

---

⁸⁰ § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku

⁸¹ vedle provozních nákladů/výnosů, které rozeberu dále

vé podstaty, které nelze vzájemně kombinovat. Od způsobu zpeněžení se totiž odvíjí i náklady, které při realizaci zpeněžení vzniknou. Veřejná dražba je sice nákladnější variantou, ale v řadě případů skýtá rovněž šanci na vyšší výtěžek ze zpeněžení. Naopak při prodeji mimo dražbu je možné náklady minimalizovat, ale může to také znamenat nižší výtěžek zpeněžení.

Mezi nejobvyklejší náklady patří:

- a) náklady na znalecký posudek,
- b) náklady na inzerci (tištěnou, elektronickou, přímé oslovení investorů),
- c) náklady na přímou realizaci transakce (příprava kupní smlouvy, odměna dražebníka, prohlídka majetku, schválení kupujícího),
- d) náklady související s předáním majetku (poštovné, cestovné, balné apod.),
- e) náklady na budoucí daně (daň z příjmů, daň z přidané hodnoty),
- f) náklady zmařené transakce (opakování dražby, opak. inzerce, poštovné, cestovné).

Cílem insolvenčního správce a zejména věřitelů by měla být snaha o minimalizaci nákladů, které před a při zpeněžení majetku vzniknou, resp. snaha o vznik pouze takových nákladů, které jsou pro úspěšné zpeněžení majetku nezbytné a maximálně efektivní.⁸²

SHRNUTÍ: Insolvenční správce je schopen efektivně spravovat majetek po delší dobu v případě, že tento majetek přinejmenším neklesá na hodnotě a zároveň náklady spojené s jeho správou jsou zanedbatelné.

---

⁸² *Konkursní noviny : Jak se efektivně vypořádat s majetkem sepsaným v majetkové podstatě* [online]. [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2468>>

5.3 Správa majetku dlužníka v insolvenční – oddlužení

5.3.1 Podmínky a předpoklady oddlužení

Oddlužení je dalším způsobem řešení úpadku dlužníka dle insolvenčního zákona. L. Lánský a A. Kvitová ho nazývají jako "*spotřebitelský úpadek*" a dále definují jako řešení "*kdy dlužníkovi dluhy jsou sjednoceny, zajištění věřitelé jsou uspokojeni zcela, nezajištění do jimi schválené výše a zbytek dluhů může být dlužníkovi odpuštěn.*"⁸³

5.3.2 Dlužník

Při oddlužení formou splátkového kalendáře si dlužník sám vykonává správu nad svým majetkem, resp. majetek zůstává po celou dobu řízení v jeho rukou.

Oddlužení je určeno pro subjekty nepodnikatelské a to jak pro fyzické, tak i pro právnické osoby. Je tedy vymezeno pro oba druhy nepodnikatelských subjektů. Ustanovení § 389 a násl. v šak poukazuje, že úmyslem zákonodárců bylo připravit podmínky především pro osoby fyzické. Z právnických osob přichází v úvahu např. obecně prospěšná společnost.

Expertní skupina S22⁸⁴ ve svém výkladovém stanovisku č.2 definuje pojem dlužníka přípustného k oddlužení jako: "*taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a zároveň nemá závazky (dluhy) vzešlé z jejího podnikání.*" a dále pak upřesňuje, že "*dlužníkem, který není podnikatelem se ve smyslu ustanovení § 389 odst. 1 insolvenčního zákona rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a současně nemá závazky (dluhy) vzešlé z jejího podnikání. Tím není vyloučena možnost insolvenčního soudu přihlídnout v konkrétní věci k tomu, že dluhy z podnikání jsou nepatrné (srov. např. § 202 odst. 2 o. s. ř.).*"⁸⁵

---

⁸³ LÁNSKÝ, L., KVÍTKOVÁ, A.: *Oddlužení aneb nový start* [online]. EPRAVO.CZ. Vydáno : 8.1.2008 [cit. 2011-05-09]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-aneb-novy-start-52419.html>>

⁸⁴ Dne 19.12.2007 ministr spravedlnosti JUDr. Jiří Pospíšil zřídil stálou expertní pracovní skupinu pro insolvenční právo: Pracovní skupina je poradním orgánem zaměřeným na pravidelné vyhodnocování aplikační praxe, jakož i na nové instituty v oblasti insolvenčního práva. Členy expertní pracovní skupiny jsou zástupci Ministerstva spravedlnosti, justice, akademici, zástupci ekonomické a obchodní sféry.

⁸⁵ výkladové stanovisko č. 2 ze dne 3. 6. 2008 expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo

Závazky vzniklé z podnikání řešil několikrát i Vrchní soud. Podle prvotní judikatury se totiž oddlužení mohla úspěšně domáhat jen taková fyzická či právnická osoba, která nebyla zákonem považována za podnikatele a která zároveň neměla závazky vzešlé z podnikání. Z tohoto judikátu plynula nemožnost řešení úpadku oddlužením na dlužníkovi, na kterého se dle norem hmotného práva pohlíželo jako na podnikatele, a to i kdyby v době podání návrhu na povolení oddlužení již fakticky nepodnikal, a ani neměl žádné dluhy z podnikání, stejně tak se pohlíželo na dlužníka, který již svou podnikatelskou činnost formálně ukončil (např. zrušil živnostenské oprávnění), měl však dluhy z podnikání.⁸⁶

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009 upřesnil, že *"dlužníkem, který není podnikatelem, se rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a současně nemá závazky vzešlé z jejího podnikání, přičemž u fyzických osob, které podnikaly na základě živnostenského oprávnění, není pro závěr, že jde o „podnikatele“, určující jejich zápis v živnostenském rejstříku. Z ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“) totiž plyne, že za podnikatele se nepokládá fyzická osoba, která má živnostenské oprávnění, na jehož základě nepodniká."*⁸⁷ V souladu s uvedeným názorem Nejvyššího soudu rozhodoval i Vrchní soud v Olomouci v usnesení ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 740/2009, 2 VSOL 117/2009, kde soudu prvního stupně vytknul, že vůbec neposuzoval, zda dlužník skutečně podniká, tedy vykonává soustavnou činnost samostatně vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku (ustanovení § 2 odst. 1 ObchZ).⁸⁸

---

ustanovené při ministerstvu spravedlnosti. *Portál ministerstva spravedlnosti www.justice.cz : Insolvenční zákon* [online], 2011 [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <<http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>>

⁸⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008.

⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009.

⁸⁸ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 740/2009, 2 VSOL 117/2009.

5.3.3 Návrh dlužníka na oddlužení

Návrh dlužníka na oddlužení prochází v průběhu insolvenčního řízení třemi „testy způsobilosti“:

a) úplnost návrhu - dlužník musí předložit návrh obsahující všechny skutečnosti a přílohy uvedené v § 391 a § 392 InsZ. Neúplnost návrhu vede k jeho odmítnutí insolvenčním soudem (§ 393 InsZ.) a k rozhodnutí o řešení úpadku dlužníka konkursem (§ 396 odst. 1 InsZ.),

b) povolení oddlužení - insolvenční soud zkoumá v případě úplného návrhu, zda neexistují důvody pro zamítnutí návrhu, uvedené v § 395. Tou podmínkou je především poctivý záměr dlužníka. Pokud tedy soud neshledá s ohledem na veškeré okolnosti případu poctivý záměr dlužníka, návrh zamítne. V opačném případě v této fázi rozhodne o úpadku dlužníka a současně o jeho řešení oddlužením,⁸⁹

c) schválení oddlužení - rozhodování přechází z insolvenčního soudu na nezajištěné věřitele, na schůzi věřitelů mohou nezajištění věřitelé a insolvenční správce vznést námitky proti povolenému oddlužení (§ 403). Do 27.07.2010 měl dlužník povinnost dle ust. § 339 odst. 2 InsZ. účastnit se schůze věřitelů a zodpovídat jejich dotazy. V opačném případě, kdy se dlužník nedostavil a neomluvil *"zákon spojuje sankci v podobě nastoupení účinků fikce zpětvzetí návrhu. V důsledku uplatnění fikce ztrácí dlužník možnost řešit úpadek oddlužením a je na něj prohlášen konkurz"*⁹⁰. Toto ustanovení zrušil ÚS svým nálezem, který odůvodnil tím, *"že fikce zpětvzetí návrhu na oddlužení je z ústavněprávního hlediska neakceptovatelná tím spíše, že nejde o pouhý procesní úkon, kterým účastník disponuje řízením, ale má zásadní hmotněprávní důsledky pro dlužníka i věřitele (následné prohlášení konkurzu)."*⁹¹

Nejsou-li námitky vzneseny nebo jsou-li soudem zamítnuty, nezajištění věřitelé rozhodnou o způsobu řešení oddlužením (§ 398 a § 402). Poslední krok je završen rozhodnutím insolvenčního soudu o schválení oddlužení dle § 406. Solidarita všech věřitelů zúčastněných na insolvenčním řízení se projevuje vázaností

---

⁸⁹ KOTOUČOVÁ, J. aj. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), Komentář*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2008. s. 859

⁹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 27.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS. 19/09, zveřejněný ve Sbírce zákonů pod č. 260/2010 Sb.

⁹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 27.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS. 19/09, zveřejněný ve Sbírce zákonů pod č. 260/2010 Sb.

všech nezajištěných věřitelů schváleným způsobem řešení oddlužení bez ohledu na skutečnost, zda nezajištěný věřitel hlasoval pro soudem potvrzený způsob řešení oddlužení nebo zda hlasoval proti schválení oddlužení.

O tom, zda oddlužení schvaluje, rozhodne insolvenční soud neprodleně po skončení jednání, při kterém byly projednány námitky věřitelů a v případě, že věřitelé takové námitky neuplatnili, neprodleně po uplynutí lhůty k jejich podání.⁹²

Dlužníkovi při podání návrhu na povolení oddlužení hrozí, že není-li návrhu soudem vyhověno, insolvenční řízení nadále pokračuje. Daná skutečnost je již judikována Nejvyšším soudem: „*Obsahuje-li insolvenční návrh dlužníka, který není podnikatelem, všechny zákonem předepsané náležitosti, musí být projednán i tehdy, odmítne-li insolvenční soud návrh na povolení oddlužení. Odmítnutím návrhu na povolení oddlužení nekončí insolvenční řízení, jelikož návrh na povolení oddlužení není podáním, jímž se insolvenční řízení zahajuje (tím je insolvenční návrh).*“⁹³

5.3.4 Účinky schváleného oddlužení na správu majetku

Dle ust. § 407 odst. 2 InsZ.: "*Právní mocí rozhodnutí o schválení oddlužení se ruší omezení dispozičních oprávnění dlužníka, ke kterým došlo před jeho vydáním v dosavadním průběhu insolvenčního řízení ze zákona nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.*"

"*Účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku.*"⁹⁴ S tímto okamžikem je v případě zpeněžování majetkové podstaty spjat přechod dispozičních oprávnění majetku dlužníka na insolvenčního správce, obdobně jako při prohlášení konkursu. Stejně tak majetek sloužící k zajištění pohledávek zajištěných věřitelů bude od tohoto okamžiku zpeněžován insolvenčním správcem. V případě plnění splátkovým kalendářem je stanovení účinku rozhodnutí začátkem plnění splátkového kalendáře.

---

⁹² § 404 InsZ.

⁹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.1.2010, sen.zn. 29 NSČR 1/2008.

⁹⁴ § 407 InsZ.

Dispozičním oprávněním k majetku plyne z ust. § 229 odst. 3 písm d) InsZ.:
"nestanoví-li tento zákon jinak, je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními.... dlužník v době od povolení oddlužení."

InsZ. nevymezuje osoby s dispozičním oprávněním v "mezidobí" od rozhodnutí o úpadku do způsobu řešení úpadku. Expertní pracovní skupina pro insolvenční právo se na svém zasedání ze dne 10.1.2008 došla k závěru, že "nestanoví-li insolvenční soud jinak, je ve vztahu k majetkové podstatě dlužník osobou s dispozičními oprávněními i v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku."⁹⁵ Expertní skupina udává dva argumenty: jednak argument jednotnosti insolvenčního řízení a jednak že "insolvenční zákon si současně klade za cíl podpořit (je-li to podle stavu dlužníkova majetku možné) jiné způsoby řešení dlužníkova úpadku než je konkurs (jako likvidační forma řešení úpadku), a to u podnikatelů reorganizaci a u nepodnikatelských subjektů oddlužení. U těchto „jiných“ způsobů řešení úpadku se dispoziční oprávnění ponechávají (na rozdíl od konkursu) dlužníku (srov. § 229 odst. 3 písm. c/ a d/ insolvenčního zákona)."⁹⁶

5.3.5 Vliv dlužníka na správu majetku při řešení úpadku oddlužením

Oprávnění disponovat s majetkem dlužníkovi až na některá omezení zákonem zůstává. Jak bylo uvedeno v předcházející kapitole - dlužník by si měl být vědom toho, že neúspěšným návrhem na oddlužení bude jeho úpadek řešen formou konkursu, tím tedy přejde dispoziční právo s jeho majetkem plně na insolvenčního správce, který jeho majetek zpeněží.

Další možnost jak může dlužník disponovat se svým budoucím majetkem a budoucími příjmy je, požádat soud o snížení měsíčních splátek v návrhu na povolení

---

⁹⁵ Výkladové stanovisko č. 1 ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ze dne 10. ledna 2008 [online]. Praha : Ministerstvo spravedlnosti [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: < <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-1.html> >.

⁹⁶ Výkladové stanovisko č. 1 ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ze dne 10. ledna 2008 [online]. Praha : Ministerstvo spravedlnosti [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: < <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-1.html> >.

oddlužení, tak jak stanoví § 398 odst. 4 InsZ, poté "... může insolvenční soud stanovit jinou výši měsíčních splátek. Učiní tak jen tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude stejná nebo vyšší než 50 % jejich pohledávek, anebo stejná nebo vyšší než hodnota plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli."

5.3.6 Způsoby řešení oddlužení

Insolvenční zákon počítá se dvěma způsoby řešení oddlužení. Jednak ve formě zpeněžení majetku dlužníka nebo ve formě splátkového kalendáře, který by dlužník plnil po dobu nejvýše pěti let. Jednotlivé splátky by dlužník hradil v měsíčních intervalech (§ 398 InsZ.).

Jak uvedl Luboš Dörfl v článku Právnického rádce zákon nevylučuje ani použití kombinace obou způsobů oddlužení, pakliže s tím souhlasí věřitelé i dlužník a soud tento dlužníkův návrh schválí.⁹⁷

5.3.6.1 Správa majetku dlužníka při oddlužení zpeněžením

Při řešení oddlužení zpeněžením majetku zahrnutého do majetkové podstaty dlužníka se postupuje podobně jako v případě řešení úpadku dlužníka konkursem.

Při sestavení soupisu majetkové podstaty bude insolvenční správce postupovat dle § 205 a násl. InsZ., které upravují otázku majetkové podstaty pro všechny formy řešení úpadku dlužníka v insolvenčním řízení. Do majetkové podstaty lze zahrnout také majetek z neplatných nebo neúčinných úkonů.⁹⁸

Rozdíl je, že při oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty realizuje pouze majetek, který dlužník nabyl do okamžiku vydání rozhodnutí o schválení oddlužení ve smyslu § 406 InsZ.⁹⁹ Majetek, který dlužník nabude po vydání tohoto rozhodnutí, zůstane v dispozici dlužníka a nebude v rámci insolvenčního řízení zpeněžován. Při

---

⁹⁷ DÖRFL, Luboš. Oddlužení. *Právnický rádce*. 2010, roč. XVIII, č. 08, s. 4-9. ISSN 1210-4817.

⁹⁸ § 231 až 243 InsZ.

⁹⁹ KOZÁK, J., BUDÍN, P., DADAM, A. aj. *Insolvenční zákon a předpisy související, Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení, Komentář*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství ASPI, 2008. s. 574.

řešení úpadku dlužníka konkursem je zpeněžován také majetek, který dlužník nabude v průběhu insolvenčního řízení. Tedy **správu nad majetkem** nabytým po vydání rozhodnutí o schválení oddlužení, bude mít i v průběhu insolvenčního řízení **dlužník**.

5.3.6.2 Správa majetku dlužníka v oddlužení plněním splátkového kalendáře

Insolvenční správce se bude touto úpravou řídit v případě, pokud bude osobou s dispozičním právem k majetkové podstatě dle ustanovení § 229 InsZ.

V ustanovení § 229 odst. 3 InsZ. jsou upraveny osoby s dispozičním oprávněním ve vztahu ke zvolenému způsobu řešení úpadku dlužníka.

Zvláštním ustanovením je ustanovení § 409 InsZ., doplňující ustanovení § 229 odst. 3 písm. a) a d) InsZ., která dávají dispoziční oprávnění dlužníkovi od povolení oddlužení, které je spojeno s rozhodnutím o úpadku dlužníka (§ 397). Od schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře má dlužník dispoziční oprávnění k příjmům, které získá po schválení oddlužení. S takto nabytými příjmy je dlužník povinen naložit způsobem uvedeným v rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře. Rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení je účinné okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku.¹⁰⁰ První splátku schváleného splátkového kalendáře má dlužník povinnost začít hradit do konce měsíce, který následuje po měsíci, kdy nastaly účinky schválení oddlužení.

Dle § 409 odst. 2 InsZ.: "*dispoziční oprávnění k majetku, náležejícímu do majetkové podstaty v době schválení oddlužení, má od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dlužník; to neplatí, jde-li o majetek, který slouží k zajištění*". Měnit dispozicí s majetkem patřící do majetkové podstaty při řešení oddlužení dlužníka splátkami lze jen na majetku zatíženém zajišťovacími instituty uvedenými v § 2 písm. g), tedy:

- a) zástavním právem,
- b) zadržovacím právem,
- c) omezením převodu nemovitosti,

---

¹⁰⁰ dle § 407 odst. 1 InsZ.

- d) zajišťovacím převodem práva nebo
- e) postoupením pohledávky k zajištění anebo
- f) obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.

Tento majetek bude i po právní moci usnesení o schválení oddlužení ve formě splátek **ve správě insolvenčního správce**. Ustanovení § 409 sice v části věty za středníkem neoznačuje za oprávněnou osobu přímo insolvenčního správce, ale vedle dlužníka (kterému je dispozice s tímto majetkem odejmuta) je insolvenční správce jedinou osobou, která tato práva může v této fázi insolvenčního řízení nabýt.

5.3.7   *Rozhodnutí o splnění oddlužení a osvobození dlužníka od závazků*

Insolvenční řízení řešené oddlužením bude ukončeno rozhodnutím insolvenčního soudu, který vezme splnění oddlužení na vědomí. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. Tato skutečnost může vést k nepříjemné situaci, kdy soud svým nepřezkoumatelným rozhodnutím zbaví dlužníka povinnosti platit zbylé neuhrazené části pohledávek. Více o tomto uvádím v kap. 7.3 - Nepřezkoumatelné rozhodnutí o splnění oddlužení.

Dlužník, který v průběhu celého insolvenčního řízení řešeného oddlužením řádně a včas plnil své povinnosti, a který současně požádá insolvenční soud, může být osvobozen od placení pohledávek, které nebyly v procesu oddlužení uspokojeny. Toto osvobození se vztahuje také na nároky nepřihlášené, případně přihlášené a odmítnuté, nebo nezjištěné.

Při hodnocení jednání dlužníka bude insolvenční soud přihlížet k tomu, zda dlužník řádně plnil především povinnosti, které mu vyplývají z § 412 InsZ., zejména tedy:

- a) povinností vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost,
- b) povinností využít mimořádné příjmy jako jsou dary, dědictví, aj. k mimořádným splátkám,
- c) informační povinností vůči insolvenčnímu soudu a insolvenčnímu správci a

- d) nebrat na sebe nepřiměřené závazky a neposkytovat žádnému z věřitelů zvláštní výhody.

K osvobození dlužníka může dojít ve výjimečných případech také za situace, kdy míra uspokojení nezajištěných věřitelů nedosáhla zákonem požadovaných 30%. Důvodem pro neposkytnutí osvobození nemusí být ani skutečnost, že dlužník neuhradil nezajištěným věřitelům, kteří netrvali na míře 30 % částku a to v případě, že dlužník při soudním jednání osvědčí, že k nižší míře uspokojení nezajištěných věřitelů nedošlo z objektivních důvodů, jako např. nemoc, pracovní úraz apod. Dlužník musí současně osvědčit, že míra uspokojení, která byla poskytnuta nezajištěným věřitelům, není nižší, než uspokojení, kterého by se jim dostalo při řešení úpadku dlužníka konkursem.

Jak uvádí Aleš Eppinger v článku "Osobní bankrot - lék s vedlejšími účinky?", soud může v tříleté lhůtě vzít zpět osvobození dlužníka i po skončení insolvenčního řízení pokud *"vyjde najevo, že ke schválení oddlužení nebo k přiznání osvobození od placení zbytku nesplacených pohledávek věřitelů došlo v důsledku podvodného jednání dlužníka (typicky se může jednat o zatajení příjmů dlužníka tzv. "práce na černo", nebo o účelové zmenšování majetku například fiktivními „prodeji“ majetku atd.), resp. pokud dlužník neoprávněně některého z věřitelů zvýhodnil (tj. např. plnil určitému věřiteli více, než stanoví oddlužovací plán). V takovém případě může insolvenční soud dlužníkovi přiznané osvobození od placení zbytku pohledávek věřitelů odejmout a tím obnovit právní stav, jaký tu byl v době splnění oddlužovacího plánu (tj. věřitelé budou moci na dlužníkovi vymáhat dosud nesplacené části svých pohledávek).¹⁰¹*

5.3.8 Přeměna schváleného oddlužení v konkurs

V ustanovení § 418 InsZ. jsou vyjmenovány taxativně důvody, které mohou vést k přeměně oddlužení v konkurs. Důvodem pro přeměnu oddlužení v konkurs může být především neplnění podstatných povinností vyplývajících dlužníkovi z § 412 InsZ, o kterých jsem psal v minulé kapitole. Důvodem pro přeměnu oddlužení v konkurs může

---

¹⁰¹ EPPINGER, A.: *Osobní bankrot – lék s vedlejšími účinky?* [online]. EPRAVO.CZ. Vydáno : 19.3.2008 [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/osobni-bankrot-lek-s-vedlejsimi-ucinky-53709.html>>.

být dokonce pouze obava, že splátkový kalendář nebude dlužník schopen splnit. Obava musí být reálná, například ztratí-li dlužník zaměstnání vlastním zaviněním, nebo pokud dlužníkovi poklesnou v důsledku jeho zaviněného jednání příjmy pod hranici, kdy může uspokojovat poměrně nezajištěné věřitele. Pokud dlužník na sebe vezme závazek, který nebude schopen v důsledku svého zaviněného jednání splnit do 30 dnů od termínu jeho splatnosti, je to také důvodem pro přeměnu oddlužení v konkurs. K takové situaci může dojít například pokud dlužník neuhradí pokutu uloženou v přestupkovém řízení za přestupek např. v dopravě. K závěru, že dlužník zavinil vznik doposud neuhrazeného peněžitého závazku, může vést insolvenční soud skutečnost, že k tomuto odst. závazku bylo zahájeno exekuční řízení nebo jeho soudní výkon.¹⁰² Důvodem pro přeměnu oddlužení v konkurs může být také návrh samotného dlužníka.

Před vydáním rozhodnutí je povinností insolvenčního soudu vyslechnout především dlužníka a insolvenčního správce. Soudního jednání se bude účastnit také věřitelský výbor.

---

¹⁰² § 418 odst. 2 InsZ.

6. Americká právní úprava

Insolvence se ve Spojených státech primárně řídí dle Ústavy Spojených států (čl. 1, § 8, bod 4), ta umožňuje Kongresu uzákonit konkrétní zákony týkající se insolvence v celých Spojených státech. Kongres vykonává tuto pravomoc již od roku 1801. Základním pramenem řešící úpadek ve Spojených státech jsou ustanovení v hlavě 11, která je nazývána jako "*Bankruptcy code*"¹⁰³, zákoníku "*United States Code*".¹⁰⁴ Hlava má 1532 paragrafů a je rozdělena do 15-ti kapitol takto:

- Kapitola 1 - Obecná ustanovení
- Kapitola 3 - Rozsudek správa
- Kapitola 5 - Věřitelé dlužníka a majetek
- Kapitola 7 - Konkurs¹⁰⁵
- Kapitola 9 - Úprava dluhů obce
- Kapitola 11 - Reorganizace
- Kapitola 12 - Úprava dluhů rodiny zemědělece nebo rybáře s pravidelným ročním příjmem
- Kapitola 13 - Úprava dluhů jednotlivce s pravidelnými příjmy
- Kapitola 15 - Pomocné a další zahraniční případy

6.1 Kapitola 11 - Reorganizace

Kapitola 11 je kapitolou amerického zákoníku - Bankruptcy Code, který umožňuje reorganizaci v rámci konkursních zákonů Spojených států. Kapitola 11 se vztahuje na každé podnikání, ať už společností nebo na jednotlivce, ačkoli přednostně na právnické osoby. Kapitola 7 upravuje konkurs ("*liquidation bankruptcy*"), zatímco kapitola 13 řeší reorganizaci ("*reorganization proces*") pro většinu soukromých osob.

---

¹⁰³ přeloženo jako Zákon o úpadku

¹⁰⁴ přeloženo jako zákoník Spojených států

¹⁰⁵ v originále: liquidation bankruptcy

Kapitola 11 nám stanoví, že pokud firma není schopna splácet své dluhy nebo zaplatit svým věřitelům, může podnik nebo jeho věřitelé podat návrh k Federálnímu konkursnímu soudu pro ochranu a to buď:

- a) podle kapitoly 7 - konkurs ("*liquidation bankruptcy*") nebo
- b) kapitoly 11 - Reorganizace ("*reorganization proces*")

V reorganizaci je dlužníku zachováno mnoho prostředků správy. Ustanovení § 1108 USC¹⁰⁶ zmocňuje správce k provozu dlužníkovy podniku, tedy **nad částečnou správou podniku dlužníka**. Dále poskytuje dlužníkovi několik mechanismů, o restrukturalizaci podnikání. Dlužník může získat finanční prostředky a půjčky za výhodných podmínek tím, že je použije na mzdy a platbu prioritních věřitelů. Soud může také povolit dlužníkovi odmítnout a zrušit smlouvy. Dlužníci jsou také chráněny od ostatních soudních sporů. Většina soudních sporů proti dlužníkovi zůstane, nebo bude odložena, dokud nebude vyřešeno konkursním soudem.

Všichni věřitelé mají právo na slyšení před soudem. Soud je zodpovědný za rozhodnutí, zda navrhovaný plán reorganizace je v souladu se úpadkového práva.

Největší případy bankrotů

Největší bankrot v historii byl z americké investiční banky Lehman Brothers Holdings Inc , v aktivech měla 639.000.000.000 dolarů, což je v přepočtu na českou měnu 11.822.665.514.800Kč¹⁰⁷. Tedy necelých dvanáct bilionů korun. Pro srovnání je to více než činí veškeré příjmy České republiky od počátku roku 1995 do konce roku 2010, tedy příjmy České republiky za patnáct let.

---

¹⁰⁶ United States Code, k nahlédnutí <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/11>

¹⁰⁷ při kurzu 18,50 českých korun za jeden dolar

Mezi 16 největších firemních bankrotů ke dni 13. prosince 2011 patří:

Společnost	Datum podání	Celková aktiva před podáním
Lehman Brothers Holdings Inc	15.09.2008	639.063.000.800 \$
Washington Mutual	09.26.2008	327.913.000.000 \$
WorldCom Inc	21.07.2002	103.914.000.000 \$
General Motors Corporation	06.01.2009	82.300.000.000 \$
CIT Group	11.01.2009	71.019.200.000 \$
Enron Corp.	12.02.2001	63.392.000.000 \$
Chrysler LLC	30.04.2009	39.300.000.000 \$
Global Crossing, sro	28.01.2002	30.185.000.000 \$
Pacific Gas and Electric Co	04.06.2001	29.770.000.000 \$
UAL Corp.	12.09.2002	25.197.000.000 \$
Delta Air Lines, Inc	14.09.2005	21.801.000.000 \$
Delphi Corporation, as	10.08.2005	22.000.000.000 \$

Tabulka 6.1 - 16 největších firemních bankrotů v USA

6.2 Kapitola 7 - Konkurs

V konkursu správce ukončí všechny obchodní operace a prodá všechna svá aktiva, výtežek pak rozdělí věřitelům. Zbývající částka je vrácena majitelům společnosti. Ve většině případů dlužník zůstává pod kontrolou své podnikatelské činnosti jako tzv. "*debtor in possession*", čili dlužník v držení, to znamená, že dlužník podléhá dohledu a jurisdikci soudu.

6.3 Kapitola 13 - Osobní bankrot

Fyzická osoba v případě finančních problémů může podat návrh na prohlášení konkursu (na základě kapitoly 7), nebo návrh na reorganizaci dle kapitoly 11. Návrh věřitelů mohou dlužníci spadnout do nedobrovolného konkursu. Dlužníková finanční situace hraje důležitou roli při výběru řešení úpadku. Rozhodující je, zda má dlužník disponibilní příjem pro splácení budoucího finančního plánu. Pak jsou mu stanoveny určité dluhové limity, které nemohou být překročeny. Dlužník navrhuje soudu plán splácení na 3-5 let včetně všech budoucích transakcí. Nevýhodou osobního bankrotu je, že po ukončení řádného splácení se vede dalších deset let záznam na základě zákona "Fair Credit Reporting Act". Ten mimo jiné zakazuje získání dalšího úvěru v této lhůtě bez souhlasu soudu.

6.4 Odlišnosti Insolvenčního zákona a amerického Bankruptcy Code

Dle názoru Tomáše Richtera¹⁰⁸ v článku Novin pro KONKURS A VYROVNÁNÍ, 5/2006, str. 12, autorem je Tomáš Richter, je Insolvenční zákon zásadně odlišný od úpravy InsZ. Např. v americkém reorganizačním řízení má plnou kontrolu management dlužníka, který řízení zahajuje a je ihned chráněn zákonem proti vymáhání pohledávek věřiteli a ukončení nesplněných smluv a to bez dohledu správce. Další odlišností může být rozhodování soudu, je-li to dle jeho názoru v zájmu věřitelů, zastavit reorganizaci a nařídít konkurs.

---

¹⁰⁸ JUDr. Tomáš Richter LL.M., Ph.D. - vyučující na Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. V procesu tvorby a přijímání Insolvenčního zákona působil jako poradce Místopředsedy vlády pro ekonomiku.

Dle mého názoru se InsZ. americkému modelu podobá a vychází z něj a to jak jednotlivými způsoby řešení úpadku, tak subjekty a jejich právy a povinnostmi.

Velice praktický mi přijde zákon "Fair Credit Reporting Act", který reguluje shromažďování, šíření a používání informací pro spotřebitele, včetně informací spotřebitelského úvěru a díky němuž mají instituce přehled o finanční situaci (až deset let zpětně) o fyzické nebo právnické osobě. Věřím, že tento zákon působí jako účinné preventivní opatření proti zneužívání osobních bankrotů.

7. Hodnocení a úvahy de lege ferenda

V této kapitole zhodnotím InsZ. z mého pohledu. Jak již bylo řečeno InsZ. je zákonem relativně novým, platným od roku 2006, účinným od 1. ledna 2008. Otázkou je, zda tento zákon nemohl být přijat dříve? Když dle slov jednoho z tvůrců InsZ Bohumila Havla¹⁰⁹: „*Inspirovali jsme se úpravou, která vznikla ve 30. letech 20. století v USA*“¹¹⁰ - tu inspirace existovala před více než 90ti lety?

Abych mohl lépe provést úvahu, zhodnotit dosavadní stav a fungování zákona v praxi, domluvil jsem si schůzku s justičním čekatelem Krajského soudu v Praze, který vykonával přípravnou službu na soudce v oboru insolvence a poté s advokátkou zabývající se insolvenčním právem¹¹¹.

Z těchto konzultací a nastudováním příslušné matérie jsem shledal tyto slabá místa:

- I. Nemožnost / možnost oddlužit podnikatele
- II. Společné oddlužení manželů v insolvenci
- III. Nepřezkoumatelné rozhodnutí o splnění oddlužení
- IV. Krátká lhůta pro přihlášku pohledávky
- V. Ne příliš reálné podmínky pro reorganizaci (lhůty na podání návrhu na povolení reorganizace, aj.)
- VI. Náročná administrace

První tři zmiňovaná slabá místa úzce souvisejí se správou dlužníka, proto o nich pojednám dále:

7.1 Nemožnost / možnost oddlužit podnikatele

Krom úpadkové situace na straně dlužníka musí být splněna speciální podmínka pro podání návrhu na povolení oddlužení na a to, že dlužník nesmí být podnikatelem.

---

¹⁰⁹ Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D. (* 1975) je český právník, člen legislativní rady vlády a bývalý asistent na katedře obchodního práva Západočeské univerzity v Plzni. Je hlavním autorem rekodifikace obchodního práva v České republice.

¹¹⁰ článek ze středy 2. března 2011 - Lidé čekající na oddlužení jsou rizikovými zaměstnanci, varují odborníci na www.novinky.cz

¹¹¹ oba si nepřáli být jmenováni

Soudní praxe¹¹² vnímá pojem "*dlužníka, který není podnikatel*" jako osobu, která není podle zákona podnikatelem a současně nemá závazky (dluhy) vzešlé z jejího podnikání.

Tato osoba by tedy neměla aktivně provozovat podnikání a neměla by mít ani ze svého minulého podnikání dluhy. Rovněž v případě, že dlužník již aktivně nepodniká, budou jeho závazky (dluhy) z jeho minulého podnikání zpravidla překážkou povolení oddlužení, pokud soud výjimečně neshledá rozumný důvod k tomuto dluhu nepřihlédnout (například kvůli dlouhému časovému odstupu od vzniku tohoto závazku, jeho poměrně malé výši ve vztahu k ostatním závazkům dlužníka, ke stanovisku věřitelů apod.).

A zde nastávají nejasnosti a problémy. Kdy se jedná ještě o rozumný důvod nepřihlížet k malé výši dluhu z podnikání a kdy ne? Kolik je ještě poměrně malá výše závazků z podnikání ku ostatním závazkům?

V případě, že soud rozhodne o úpadku dlužníka, ale jako řešení úpadku nepovolí z výše uvedených důvodů (i jiných) oddlužení, zbývá řešit úpadek dlužníka konkursem. Zřejmě nejnešťastnější situace může nastat, když fyzické osobě - podnikateli nevyjde podnikatelský záměr, dlužníkovi zůstanou dluhy pouze z podnikání, které by mohl umořit splátkovým kalendářem v budoucích pěti letech, tím by správa majetku dlužníka nepřešla na insolvenčního správce a především by dlužník nepřišel o svůj osobní majetek, který insolvenční správce zpeněží.

Domnívám se, že oddlužení nepodnikající fyzické osoby, které zbyly závazky z podnikání, by mělo být v InzZ. přímo povoleno. Hrozba přechodu z oddlužení na konkurs v případě nedodržení splácení dle smlouveného splátkového kalendáře mi přijde dostatečná, stejně tak možná kontrola ze strany insolvenčního správce a nezajištěných věřitelů. Povinnost dlužníka zaplatit ve splátkách více, než by se získalo zpeněžením v konkursu, se mi také zda jako dostatečně motivující především pro věřitele.

V uvedeném případě by dle mého názoru měla na návrh dlužníka (popř. nezajištěných věřitelů) fungovat kombinace obou forem oddlužení, tedy jak splácení splátkovým kalendářem, tak zpeněžením části majetku, především toho, který byl určen k podnikání. Insolvenční soud by musel přijmout dohodu mezi věřiteli a dlužníkem. Správa

---

¹¹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2009 sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009-A zveřejněné pod č. 79 ve sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, 7/2009.

majetku by v tomto hypotetickém případě zůstávala v rukou dlužníka a to pro něj vidím jako silný motivační prvek pro splácení věřitelům do budoucna.

7.2 Společné oddlužení manželů v insolvenční

Koncem roku 2009 se Vrchní soud v Praze¹¹³ zabýval situací, kdy manželé podali každý sám na sebe insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení. Jeden z manželů splňoval základní podmínku pro povolení oddlužení, druhý ne. U manžela, který tuto podmínku splňoval, bylo oddlužení povoleno, na majetek druhého z manželů byl prohlášen konkurs.

Obecně platí, že majetek ve společném jmění dlužníka a jeho manžela, náleží do majetkové podstaty, což musí dlužníkův manžel respektovat v režimu oddlužení.

Vrchní soud ve svém rozhodnutí vytvořil dvě varianty možného procesního postupu:

- I. pokud na sebe podali insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení oba manželé, a to každý zvlášť, je nutné obě řízení spojit ke společnému projednání tak, aby společné jmění manželů náleželo do jedné majetkové podstaty a aby pro oba tyto dlužníky byl ustanoven jeden insolvenční správce,
- II. pokud podal insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení jen jeden z manželů, měl by insolvenční soud již ve vyhlášece o zahájení insolvenčního řízení upozornit věřitele obou manželů na to, že oddlužením bude dotčen majetek ve společném jmění dlužníka a jeho manžela a oddlužení se tak bude týkat i druhého z manželů.

První problémy nastávají v okamžiku, kdy u jednoho z manželů trvá překážka k povolení oddlužení:

- I. má závazky z předchozí podnikatelské činnosti, nebo
- II. je podnikatelem, nebo
- III. byl pravomocně odsouzen pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy.

---

¹¹³ VSPH 669/2009-A-21 ze dne 15. 12. 2009 ve věci insolvenčního řízení vedeného pod sp.zn. KSPL 54 INS 4966/2009

Pakliže jeden z manželů podmínky nesplňuje, není možné na jejich společné jmění vést jediné oddlužení. V tomto případě nezbývá než za trest prohlásit konkurs na toho z manželů, který podmínky pro povolení oddlužení nesplňuje. V takovém případě odpadne důvod, pro který by mělo být společné oddlužení manželů vedeno, protože muselo dojít jak k vypořádání majetku, tak i k vypořádání dříve společných závazků.

Další problém nastane v okamžiku kdy:

- I. jeden z manželů přestane plnit podle splátkového kalendáře, nebo
- II. umře, nebo
- III. dojde k rozvodu.

Co tvůrci zákona zatím opomněli a judikatura neřeší, jestli je vůbec možné, aby v oddlužení zůstal jen jeden z manželů a druhý se dostal zcela mimo insolvenční řízení. Zatím se na tuto zapeklitou situaci čeká a až soudní praxe ukáže, jestli je možné i za trvajících společného jmění manželů vést u jednoho z manželů oddlužení a u druhého prohlásit konkurs.

Dle mého názoru by v těchto případech měla mít výslovnou přednost danou přímo zákonem forma oddlužení splátkovým kalendářem, ve kterém by druhý manžel figuroval jako ručitel (on de facto je ručitelem, v případě neplnění dohodnutých splátek druhým manželem, přijde i on o společný majetek), resp. jako spoludlužník, což by znamenalo, že při tvorbě splátkového kalendáře by se s jeho souhlasem mohlo počítat i s jeho budoucími příjmy. Zároveň by manželé vzali na vědomí, že v případě neplnění přijdou v konkursu o veškerý svůj majetek, který by v průběhu splácení nesměli bezdůvodně krátiť. Správa majetku by tak zůstala v rukou obou manželů.

7.3 Nepřezkoumatelné rozhodnutí o splnění oddlužení

V případě insolvenčního řízení ukončeného rozhodnutím insolvenčního soudu, který vezme splnění oddlužení na vědomí, není odvolání přípustné.¹¹⁴

Skutečnost, že rozhodnutí insolvenčního soudu o vzetí na vědomí splnění oddlužení je nepřezkoumatelné odvolacím soudem, by mohlo v případě špatného

---

¹¹⁴ § 413 InsZ.

uvážení soudu zkrátit věřitele bez možnosti obrany. Pokud by insolvenční soud vydal toto rozhodnutí dříve, než došlo ke splnění celého oddlužení, mohla by vzniknout relativně nepříjemná situace. Insolvenční soud má povinnost vydat rozhodnutí, pokud dlužník požádá a v průběhu celého řízení řádně a včas plnil všechny své povinnosti a tím dlužníka zbaví povinnosti doplatit zbylé pohledávky zahrnuté do oddlužení. Rozhodnutí se bude vztahovat i na pohledávky, které nebyly v rámci insolvenčního řízení zjištěny, nebo měly být přihlášeny a nebyly. Insolvenční zákon v této části omezuje možnost insolvenčního soudu vydat jiné než pozitivní rozhodnutí.

Zde se nabízí jedno jednoduché řešení a to ať toto rozhodnutí odvolatelné je. Nebo ať se na správě majetku v tento okamžik podílí nezajištění věřitelé a to tak, že před vydáním rozhodnutí budou vyzváni k uplatnění námitek. Pakliže soud neshledá námitky důvodnými, popř. žádné námitky nebudou, nechť rozhodne o splnění dlužnických povinností v oddlužení.

Závěr

V úvodu této práce jsem si vytyčil několik cílů. Zprvė poukázat, jak je to se správou majetku dlužníka v jednotlivých fázích insolvenčního řízení. Práci jsem proto rozdělil na jednotlivé kapitoly, jak je naznačeno na obr 0.1 na třetí straně této práce a v každé kapitole jsem popsal, kdo má v dané fázi vliv na správu dlužníkovu majetku, popř. k jakým změnám správy dochází.

Zjednodušeně lze konstatovat, že správa dlužníka se mění a to dle zvoleného způsobu řešení úpadku. Při reorganizaci a oddlužení je dlužníkovi dána možnost disponovat (ne absolutně) majetkem v průběhu insolvenčního řízení. De lege ferenda by tato možnost měla být pro dlužníka v omezené míře i v případě řešení úpadku konkursem. Jednak by byl dlužník motivován nejlepším prodejem, protože skončením konkursu jeho nesplacené pohledávky nezanikají a vyšší zpeněžení znamená větší umoření dluhu, jednak se povětšinou víc vyzná ve svém oboru než insolvenční správce.

Správu dlužníka vymezuje insolvenční zákon jasně a určitě. Jednak v § 229 odst. 3 InsZ. přímým vymezením osob s dispozičními oprávněními, jednak v § 228 InsZ. pomocí demonstrativních výčtů definuje nakládání s majetkovou podstatou a její správu. Kritika patří tvůrcům zákona za to, že opomněli vymezit osobu s dispozičním oprávněním v mezidobí od rozhodnutí o úpadku po rozhodnutí o způsobu jeho řešení.¹¹⁵

Dalšími cíli bylo porovnání InsZ. s jinou právní úpravou a dále nalezení slabých míst v InsZ. související se správou majetku dlužníka a dát podněty k jejich řešení de lege ferenda. Své stanoviska a náměty jsem popsal v 6. a v 7. kapitole - Hodnocení a úvahy de lege ferenda.

Posledním cílem bylo potvrdit nebo vyvrátit hypotézu zda dokáže insolvenční správce efektivně spravovat majetek dlužníka, pakliže nedojde k jeho brzkému zpeněžení.¹¹⁶ Plně se ztotožňuji s tvrzením z článku Konkursních novin, že primárním úkolem správce při nakládání s MP je výše uspokojení pohledávek věřitelů a dále že správce má postupovat tak, aby došlo k nejvyššímu možnému uspokojení věřitelů.¹¹⁷ Podstatnými

---

¹¹⁵ k tomu blíže v kap. 5.3.4 Účinky schváleného oddlužení na správu majetku

¹¹⁶ k tomu blíže v kap. 5.2.6 Efektivnost správy majetku dlužníka v konkursu v závislosti na času

¹¹⁷ *Konkursní noviny : Jak se efektivně vypořádat s majetkem sepsaným v majetkové podstatě* [online]. [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2468>>

faktory jsou tedy čas, ve kterém dojde k uspokojení věřitelů, dále hodnota majetku v čase a náklady spojené se zajištěním a zpeněžením majetku v MP. V případě, že hodnota majetku se bude s časem zvyšovat a zároveň náklady spojené se správou tohoto majetku budou nízké, poté může správce majetek efektivně spravovat, idkyž nedojde k jeho brzkému zpeněžení.¹¹⁸

Věřím, že vytyčené cíle byly splněny.

---

¹¹⁸ podrobněji v kap. 5.2.6 Efektivnost správy majetku dlužníka v konkursu v závislosti na času

Resumé

The Insolvency Act¹¹⁹ has brought several changes concerning administration of estates of the defaulter understood as the authorisation to manage the defaulter estates. Person with the Power of disposition is in compliance with § 2 section f) a person who is allowed to hold the estates in relation to all the authorisations. This person may be the debtor or the insolvency administrator, not both. Those subjects administer the assets of the debtor directly. Furthermore, they comprise the administration of assets in the insolvency. From broader aspect, it is necessary to include other subjects who are allowed to influence the assets of the debtor. Those are especially the creditors (meetings, board and representatives), the Court, and in some cases there may be public prosecutor's office and liquidator.

The Insolvency Act is rather new act, which has come to effect in January 1, 2008 and introduces new institutes affecting directly the laws and duties in administration of the estates. These were not described in the previous legal provisions (Bankruptcy and Insolvency Act). Within the bounds of united proceedings, firstly the court of law determines whether the debtor is in bankruptcy. In the process of submission of the proposal the law unites series of effects influencing the administration; for instance, the debtor's obligation to be held up since the decision about bankruptcy administration of the debtor's assets. In case that the court decides that the debtor is in bankruptcy, it must also determine process of the resolution which may be either bankruptcy or debt forgiveness. Each process has its specifics and the Insolvency Act differentiates the authorisations to administer the assets. In other words: which Powers of disposition; either in bankruptcy, reorganisation, or debt forgiveness; devolve up to whom. Particular processes of bankruptcy have to be distinguished from the administration's position in order to convert the debtor's estates into money and consequently divide into the creditor and other authorised persons as effectively and in the shortest period of time as possible. In contrast to this, the other two solutions (the reorganisation and debt forgiveness) are supposed to provide the "second chance" to the debtor; provide him the chance to resolve his precarious financial position, if possible.

---

¹¹⁹ Act Nr.182/2006 Coll., on Bankruptcy and Different Type of Proceedings (Insolvency Act) (Czech Republic)

Administration of the debtor is determined within the Insolvency Act clearly and explicitly. Firstly, in § 229 section 3 of the Insolvency Act directly by the determination of persons with the power of disposition. And secondly, in § 228 of the Insolvency Act with the assistance of demonstrative lists defines the administration of the assets. In addition, the authors of the act should be criticized for the fact that they omitted to determine the person with the Power of disposition in the interim from the decision about the bankruptcy to the decision about the administration of the assets. In my opinion, the disposition with the assets of debtor in the Insolvency Act is determined and analysed clearly and explicitly and does not tend to cause any uncertainties.

Seznam použité literatury:

Knižní prameny:

- BUREŠ, Jaroslav, Ljubomír DRÁPAL, Bohumil HAVEL, František KUČERA, Petr KUHN a Tomáš RÝDL. *Insolvenční zákon. Komentář*. Praha: Polygon, 2010. ISBN BP-210-IZ.
- HAVEL, Bohumil. *Obchodní korporace ve světle proměn: variace na neuzavřené téma správy obchodních korporací*. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2010, 196 s. ISBN 978-808-7284-117.
- HOLEČEK, Jakub. *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně v kontextu úpravy komunitárního práva*. Praha: Linde, 2009, 249 s. Praktická právnická příručka. ISBN 978-807-2017-737.
- KOTOUČOVÁ, J. a kol. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.
- *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 903 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.
- KUČERA, František. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): s judikaturou a souvisejícími předpisy*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, 306 s. Zákony s judikaturou. ISBN 978-807-4001-635.
- LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, 426 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-031-6.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. Praha: Linde, 2009, 394 s. ISBN 978-807-2017-805.

- RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 471 s. ISBN 978-807-3573-294.
- ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: zákon č. 182/2006 Sb., ve znění zákona č. 312/2006 Sb., č. 108/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb. : poznámkové vydání s důvodovou zprávou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2., aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008, 796 s. ISBN 80-720-1707-1.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420.

Periodika:

- HAVEL, B. Oddlužení – zbraň nebo hrozba? *Právní rozhledy*. 2007, č. 2, s. 50-55.
- KOZÁK, J. Poradna Konkursních novin: Na dotazy odpovídá soudce a místopředseda Krajského soudu v Brně Mgr. Jan Kozák. *Konkursní noviny*. 2009, č. 14-15, s. 1 a 3.
- KOZÁK, J. Poradna Konkursních novin: Na dotazy odpovídá soudce a místopředseda Krajského soudu v Brně Mgr. Jan Kozák. *Konkursní noviny*. 2010, č. 3, s. 1 a 3 ze dne 17.2.2010. ISSN 1213-4023.
- KOZÁK, J. Průvodce dlužníka insolvenčním řízením, *Právní fórum*. 2008, č. 1, s. 18-26.
- KOZÁK, J. Nové úpadkové právo v České republice, *Právní zpravodaj*. 2008, č. 2, s. 1
- KRČMÁŘ, Z. K aktuálním otázkám a judikatuře NS ČR k insolvenční. *Bulletin advokacie*. 2009, c. 7 - 8, s. 60 - 63
- PACHL, L. Kdy a jak správně podat návrh na povolení oddlužení. *Právní fórum*. 2008, č. 5, s. 209-217.
- RICHTER, T. Reorganizace podle insolvenčního zákona – 1. část, *Právní rozhledy*, 2008, č. 13, s. 465-474.

- RICHTER, T. Reorganizace podle insolvenčního zákona – 2. část, *Právní rozhledy*, 2008, č. 14, s. 507-521.
- RICHTER, T. Reorganizace podle nového insolvenčního zákona. *Noviny pro konkurs a vyrovnání*. 2006, č. 5, str. 12

Soudní rozhodnutí:

- Nález Ústavního soudu ze dne 27.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS. 19/09, zveřejněný ve Sbírce zákonů pod č. 260/2010 Sb.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2004, sp. zn. 51 C 46/2002, 51 Co 414/2002-53, 32 Odo 766/2003.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2009 sp.zn. 2 T 247/2007, 55 To 170/2008, 5 Tdo 166/2009
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2009 sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2009 sp.zn. KSPL 54 INS 4966/2009, VSPH 669/2009-A-21
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.3.2011, sp.zn.. KSUL 43 INS 2864/2008, 29 NSČR 11/2009,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.5.2009, sp. zn. KSPA 56 INS 2581/2008, 1 VSPH 72/2009-P9-11, NSČR 2/2010
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008.

- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 740/2009, 2 VSOL 117/2009.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27.4.2009, sp. zn. KSUL 46 INS 5304/2008, 1 VSPH 179/2009-B
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. března 2011, čj. MSPH 78 INS 6114/2010 1 VSPH 689/2011-P38-9
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7.3.2011, čj. MSPH 78 INS 6114/2010 1 VSPH 689/2011
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 8. 2008, sp.zn. KSHK 40 INS 2900/2008, 1 VSPH 165/2008-A
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19.6.2009, sp.zn. KSHK 40 INS 2342/2009, 1 VSPH 300/2009-A-10
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5.6. 2009, sp. zn. KSUL 45 INS 798/2009, 1 VSPH 216/2009-A
- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. října 2009, Čj. KSHK 42 INS 1568/2009-B- 29

Elektronické prameny:

- United States Code [online], Dostupné z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/11>
- Mlejnková, I. *Poradna Konkursních novin* [online], 2004. Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=1059>
- Ministerstvo spravedlnosti. Insolvenční zákon-statistiky [online]. Justice. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html>

- *Ministerstvo spravedlnosti : Insolvenční zákon : Expertní skupina S22 : Statistiky* [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <<http://www.insolvencni-zakon.cz/downloads/statistiky/2011.pdf>>
- LÁNSKÝ, L., KVÍTKOVÁ, A.: *Oddlužení aneb nový start* [online]. EPRAVO.CZ. Vydáno : 8.1.2008 [cit. 2011-05-09]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-aneb-novy-start-52419.html>>
- Výkladové stanovisko č. 2 ze dne 3. 6. 2008 expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ustanovené při ministerstvu spravedlnosti. *Portál ministerstva spravedlnosti www.justice.cz : Insolvenční zákon* [online], 2011 [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <<http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>>
- *Výkladové stanovisko č. 1 ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ze dne 10. ledna 2008* [online]. Praha : Ministerstvo spravedlnosti [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <<http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-1.html>>